

Armoedemonitor Zwolle 2019

Zwolse minima in beeld

Opdrachtnemer	Onderzoek & Informatie
Versie	definitief
Datum	14 oktober 2019

Datum
Titel

14 oktober 2019
Armoedemonitor Zwolle 2019

Colofon

Armoedemonitor 2019

Onderzoek & Informatie, Gemeente Zwolle
Oktober 2019

Opdrachtgever

Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Zwolle

Samenstelling

afdeling Onderzoek & Informatie

Bronvermelding

Overname uit deze publicatie is alleen toegestaan onder vermelding van de bron.

Inhoud Armoedemonitor Zwolle 2019

	Samenvatting en conclusies	4
1	Inleiding	6
2	Zwolse minima	9
2.1	Ontwikkeling in minimahuishoudens	9
2.2	Minimahuishoudens naar huishoudtype	11
2.3	Minimahuishoudens naar leeftijd	12
2.4	Minimahuishoudens naar migratieachtergrond	14
2.5	Minimahuishoudens naar inkomensbron	15
2.6	Zwolse minima naar wijk	17
2.7	Kinderen in minimahuishoudens	19
3	Langdurige minimahuishoudens	22
3.1	Langdurige minima in Zwolle uitgesplitst naar kenmerken	22
3.2	Langdurige minima naar inkomensbron	23
3.3	Kinderen in langdurige minimahuishoudens	24
4	Gebruik en bereik van minima - regelingen in Zwolle	25
4.1	Overzicht regelingen	25
4.2	Bijstand	25
4.2.1	Bijstandsvolume, bijstandsontwikkeling en bijstandspopulatie	26
4.2.2	Instroom en uitstroom bijstand	27
4.3	Bijzondere bijstand	30
4.4	Collectieve zorgverzekering minima	32
4.5	Individuele inkomenstoelage	35
4.6	Tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken	36
4.7	Participatiefonds	37
4.8	Regelingen voor kinderen	37
4.8.1	Scholierenregeling	37
4.8.2	School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties	38
4.8.3	Armoede en gezondheid kinderen	40
4.8.4	Peuterspeelzaal	40
4.8.5	Zwemvangnet	41
4.9	Noodfonds	41
	Bijlage 1. Verklarende begrippenlijst	43
	Bijlage 2. Inkomensstatistiek CBS: herziene cijfers	46
	Bijlage 3. Tabellen minimahuishoudens en bijstand.	47

Samenvatting en conclusies

De jaarlijkse uitgave van een Zwolse Armoedemonitor geeft inzicht in de ontwikkelingen in omvang en aard van de doelgroep inwoners die rondkomen van een laag inkomen, zowel in Zwolle als in vergelijking met Nederland. Ook geeft de monitor inzicht in het gebruik van de Zwolse armoederegelingen.

De Armoedemonitor geeft vanaf dit jaar ook inzicht in het aantal bijstandsgerechtigden. Vanaf volgend jaar zal deze monitor worden uitgebreid met een schuldenmonitor, conform de wens van de raad.

Minimahuishoudens

- Zwolle kent begin 2019 6.100 huishoudens die tenminste 1 jaar een inkomen van maximaal 110% van het sociaal minimum hebben. Volgens de doorrekening van Stimulansz vindt de toename van 100 huishoudens met een minimuminkomen ten opzichte van 2016 plaats in 2017 en sindsdien blijft het aantal minimahuishoudens hetzelfde.
- Het aandeel van de minimahuishoudens, dus ten opzichte van alle Zwolse huishoudens, laat vanaf 2017 een lichte daling zien: van 11,3% (2017) naar 11,1% (2019) in Zwolle en van 11,1% (2017) naar 10,6% (2019) in Nederland.
- Op persoonsniveau nemen we een lichte stijging in Zwolle in de laatste drie jaar waar: van 9.400 personen in 2016 naar 9.600 personen in minimahuishoudens in 2019. Het aandeel van de personen in minimahuishoudens in Zwolle (8,0%) blijft hiermee net onder het landelijk aandeel (8,1%).

Kinderen in minimahuishoudens

- Zwolle telt in totaal 26.500 minderjarige kinderen, daarvan wonen 2.100 kinderen in een minimahuishouden. Hiermee is het aantal kinderen in minimahuishoudens onveranderd gebleven in vergelijking met het voorgaande jaar en ligt op het niveau van 2011.

Langdurige minimahuishoudens

- In Zwolle behoort iets minder dan de helft van de minimahuishoudens tot de langdurige minima; namelijk 2.800.
- Van alle Zwolse huishoudens behoort 5,7% tot de langdurige minima. Dit aandeel is gelijk aan het landelijk gemiddelde.
- Het aandeel kinderen in langdurige minimahuishoudens is sinds voorgaand jaar licht gedaald van 3,8% naar 3,7%. Landelijk is dit aandeel iets gestegen en ligt dit op 4,0%.

Gebruik van Zwolse minima-regelingen

- We zien goed gebruik van de minima-regelingen in Zwolle.
- Het aantal bijstandsuitkeringen in Zwolle is afgelopen zes jaar blijven groeien: van 2.860 in 2013 naar 3.767 in 2018. In 2019 is het aantal uitkeringen voor het eerst gedaald, tot 3.677.
- In 2018 maakten 2.293 huishoudens minimaal 1 keer gebruik van de bijzondere bijstand. We zien een stijgende trend in het gebruik van de bijzondere bijstand voortzetten: van 2,5% van alle Zwolse huishoudens in 2014 naar 3,3% in 2018.

- Op 1 januari 2019 hebben in Zwolle 3.546 huishoudens via de gemeente gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering minima. Het betreft 4.204 verzekerden.
- In 2018 maakten 2.670 huishoudens gebruik van de individuele inkomenstoeslag. Van de Zwolse huishoudens is dit 4,5% in 2018. Dit percentage blijft de afgelopen vier jaar groeien, in 2015 was het aandeel 3,5%; echter is de groei vanaf 2017 afgevlakt.
- In 2018 is de tegemoetkoming chronisch zieken aan 495 inwoners toegekend.
- In 2018 hebben 2.846 huishoudens gebruik gemaakt van de ondersteuning uit het Participatiefonds.
- De regelingen voor kinderparticipatie worden vergelijkbaar met vorig jaar gebruikt of laten een lichte daling in gebruik zien.
- In Zwolle zijn 279 gezinnen ondersteund met een bijdrage uit het Noodfonds in 2018. Dit aantal is vergelijkbaar met 2017.

1 Inleiding

Voor u ligt de Armoedemonitor 2019. De Armoedemonitor biedt inzicht in de ontwikkelingen in de minimahuishoudens in Zwolle. Naast de ontwikkelingen in de totale en relatieve omvang van de groep zijn er verschillende kenmerken van deze huishoudens in beeld gebracht. Ook wordt de groep minima vergeleken met de totale Zwolse bevolking en maken we een vergelijking tussen Zwolle en Nederland. In het laatste deel vindt u een overzicht van de regelingen waarvan de minimahuishoudens in Zwolle gebruik kunnen maken en van de ontwikkelingen in het gebruik en bereik van de regelingen.

Zwolse armoedegrens.

De gemeenteraad heeft de Zwolse armoedegrenzen vastgesteld. In deze monitor spreken we over minimahuishoudens. Hieronder verstaan we huishoudens met minimaal 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. (zie voor bedragen tabel 1.1). De grens geldt voor alle lage inkomens, of die nu uit arbeid, uitkering of onderneming komen. Dit is goed om te realiseren, het gaat dus niet alleen over inwoners met een bijstandsuitkering. Voor mensen met een chronische ziekte en gehandicapten geldt een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum. Ook voor huishoudens die een beroep op de scholierenregeling doen is de inkomensgrens vanaf 1 januari 2017 verhoogd naar 130% van het sociaal minimum om een armoedeval te beperken. Tot slot vallen onder de armoededoelgroep mensen die in het kader van een schuldregeling een relatie hebben met de gemeentelijke Schulddienstverlening en daarom alleen het vrij te laten bedrag van hun inkomen overhouden ter besteding. Voor de definitie van langdurig laag inkomen hanteren we in Zwolle een termijn van minimaal 3 jaar een laag inkomen. Het sociaal minimum wordt per huishoudtype vastgesteld. In de tabel hieronder vindt u bedragen voor vier huishoudtypes. Huishoudens met een inkomen dat lager is dan de genoemde bedragen kunnen aanspraak maken op de inkomensondersteunende regelingen.

Tabel 1. Overzicht inkomensnorm bij diverse armoedegrenzen naar huishoudtype per 1.1.2018, netto inkomen per maand

Inkomensnorm/ Huishoudtype	100%	110%	130%
Alleenstaande	€ 943	€ 1.037	€ 1.225
Alleenstaande ouder	€ 943	€ 1.037	€ 1.225
Echtpaar/ Samenwonenden	€ 1.346	€ 1.481	€ 1.750
Echtpaar/ Samenwonenden met kinderen	€ 1.346	€ 1.481	€ 1.750

- Voor de kosten van de kinderen ontvangt het huishouden toeslagen via de belastingdienst en SVB.
- De normen van 110% en 130% zijn gebaseerd op de van toepassing zijnde bijstandsnormen exclusief 5% vakantietoeslag. De normen gelden in de leeftijd van 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd, waarbij geen verlaging op de uitkering wordt toegepast in verband met een woonvoordeel, zoals de kostendelersnorm of het ontbreken van woonlasten.

Gebruik van brondata

De Armoedemonitor 2019 is gebaseerd op de meest recente gegevens. Waar mogelijk presenteren we de jaarcijfers uitgesplitst naar achtergrondkenmerken van de huishoudens.

Deze gegevens zijn afkomstig uit diverse bronnen.

- Aantallen van minimahuishoudens komen uit de Inkomens- en Vermogensstatistiek 2016 en eerdere jaren van het CBS¹. De cijfers van 2016 zijn in december 2018 op gemeenteniveau beschikbaar gekomen.
- Minimascan van Stimulansz met doorrekening over de jaren 2017, 2018 en 2019. Deze cijfers zijn schattingen van het aantal minimahuishoudens in Zwolle over de laatste drie jaar.
- De gegevens over het gebruik van de minimaregelingen zijn afkomstig uit gemeentelijke registraties en uit registraties van partnerorganisaties. Voor een eenduidige presentatie van de cijfers hebben we de berekening van de aantallen voor een aantal regelingen aangepast. Het betreft de regelingen Tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken, Participatiefonds en Scholierenregeling. In de voorgaande edities werd een aanvraag geteld in het jaar dat de aanvraag is binnengekomen. Vanaf deze editie van de monitor worden aanvragen en gebruikers geteld in het jaar waarin de betaling plaats heeft gevonden.

CBS heeft de statistieken over inkomen in 2017 herzien. Hierdoor zijn de cijfers uit deze monitor niet te vergelijken met die uit de monitor 2017 en eerder. De herziene statistieken zijn wel over een reeks jaren beschikbaar, we kunnen dus nog steeds ontwikkelingen binnen de doelgroep waarnemen.

In tegenstelling tot CBS dat in haar definitie van *langdurig* laag inkomen van minimaal 4 jaar uitgaat, hanteert Zwolle een termijn van 3 jaar. Gegevens in hoofdstuk 3 zijn gebaseerd op CBS data waarbij de definitie van het CBS van toepassing is. De Zwolse definitie vindt haar weerslag in de regeling 'Individuele inkomenstoelage'. Voor de presentatie van de gegevens over Individuele inkomenstoelage in paragraaf 4.3 is de Zwolse definitie van kracht.

Inhoud van de monitor

Deze monitor biedt inzicht in de ontwikkelingen van de minimahuishoudens in Zwolle. Hoofdstukken 2 en 3 laten de totale en relatieve omvang van de doelgroep minima zien. Ook vergelijken we de Zwolse minima met alle Zwolse huishoudens op verschillende kenmerken. Daarnaast geven we weer in welke opzichten Zwolle van Nederland verschilt als het gaat om de groep minima. In hoofdstuk 4 vindt u in welke mate gebruik wordt gemaakt van de gemeentelijke regelingen voor de minimahuishoudens.

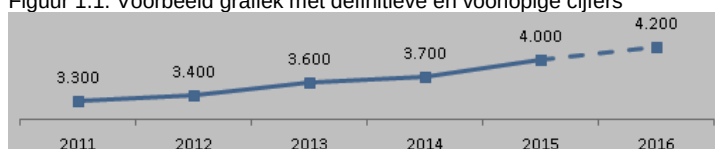
¹ In 2017 heeft het CBS de inkomensstatistiek herzien en voor de jaren vanaf 2011 opnieuw berekend. Deze herziene cijfers zijn niet vergelijkbaar met de oude reeks uit het Regionaal Inkomensonderzoek, zoals deze in edities van de Armoedemonitor t/m 2017 werd gehanteerd. Vanaf 2018 gebruiken we de herziene cijfers in de Armoedemonitor. Zie bijlage 2 voor een uitgebreide uitleg over de herziening.

Leeshulp

De gegevens worden in tekst, tabel of grafiek weergegeven. Voor de leesbaarheid gaan we alleen in op ontwikkelingen die een afwijking of verandering laten zien ten opzichte van voorgaande jaren en besteden we minder aandacht aan cijfers die (nagenoeg) gelijk zijn gebleven.

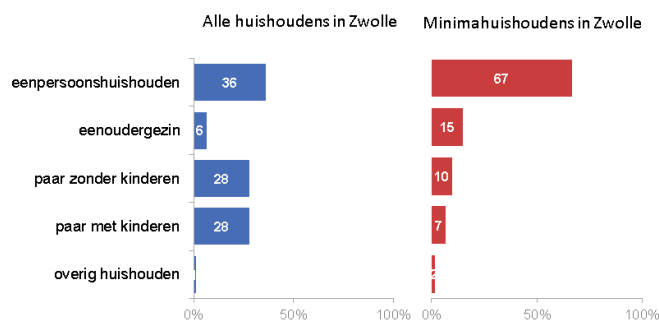
In de grafieken wordt soms een stippellijn gebruikt. Hierbij gaat het om voorlopige cijfers van het CBS die volgend jaar nog kunnen wijzigen.

Figuur 1.1. Voorbeeld grafiek met definitieve en voorlopige cijfers

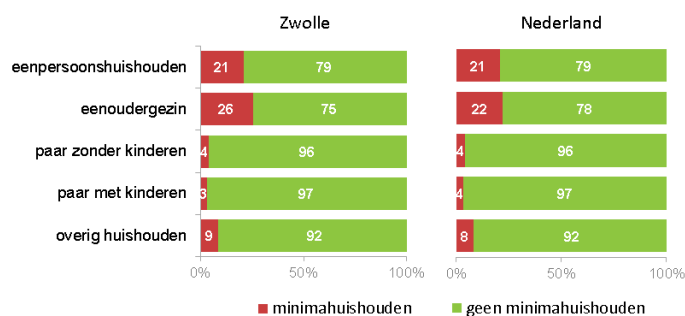

In sommige grafieken gebruiken we rood en blauw (zie figuur 1.2). Blauw gebruiken we als de cijfers betrekking hebben op alle huishoudens in Zwolle en rood wanneer het gaat om de minimahuishoudens in Zwolle. In andere grafieken gebruiken we rood en groen (zie figuur 1.3). Rood zijn dan minimahuishoudens, in Zwolle en Nederland, groen geeft de overige huishoudens in Zwolle en Nederland weer (de niet-minima). Op deze manier wordt het aandeel minimahuishoudens zichtbaar.

Figuur 1.2. Voorbeeld grafiek met alle huishoudens en minimahuishoudens in Zwolle

Figuur 1.3. Voorbeeld grafiek met verhouding tussen minima en overige huishoudens, in vergelijking tussen Zwolle en Nederland

2 Zwolse minima

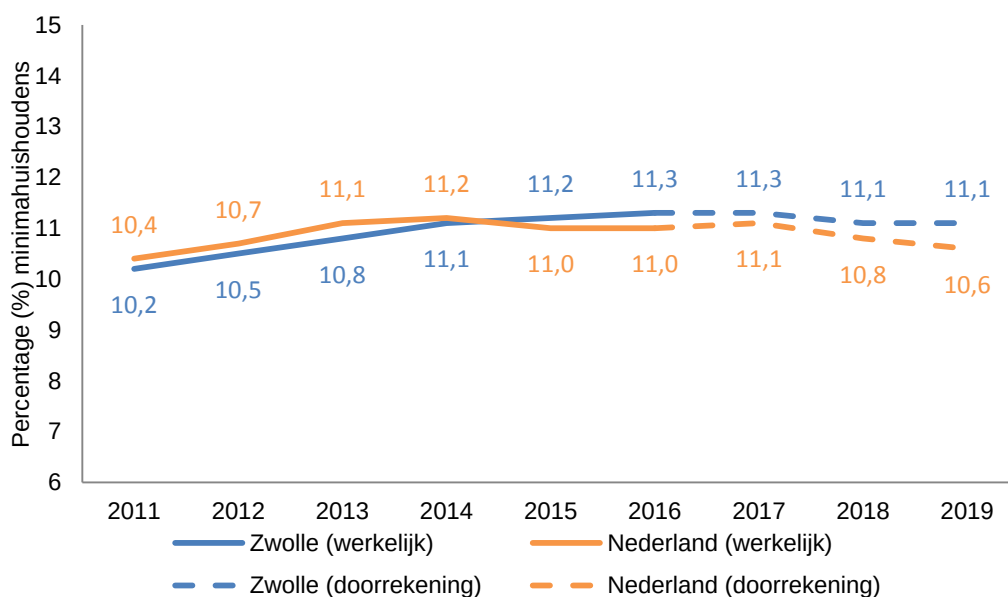
2.1 Ontwikkeling in minimahuishoudens

Zwolle kent begin 2019 6.100 huishoudens die tenminste 1 jaar een inkomen van maximaal 110% van het sociaal minimum hadden. In 2016 waren dit er 6.000. Volgens de doorrekening van Stimulansz vindt de toename van 100 huishoudens met een minimuminkomen plaats in 2017 en sindsdien blijft het aantal minimahuishoudens hetzelfde.

Zowel in Zwolle als landelijk is vanaf 2011 een toename van minimahuishoudens - ook relatief gezien - zichtbaar. De toename landelijk deed zich voor tot 2014, in Zwolle bleef de groei tot 2016 voortzetten. Daarna is de situatie gestabiliseerd en uit de doorrekening van Stimulansz blijkt er vanaf 2017 zelfs een lichte daling te komen in het aandeel minimahuishoudens zowel landelijk als in Zwolle (zie figuur 2.1a.).

In 2011 was van alle Zwolse huishoudens het aandeel minimahuishoudens 10,2%. In 2019 is dat 11,1%. Het landelijk aandeel minima liep op van 10,4% in 2011 naar 10,6% in 2019. Dit betekent dat de groei in Zwolle hoger is dan landelijk.

Figuur 2.1a: Ontwikkeling percentage minimahuishoudens, 2011-2019

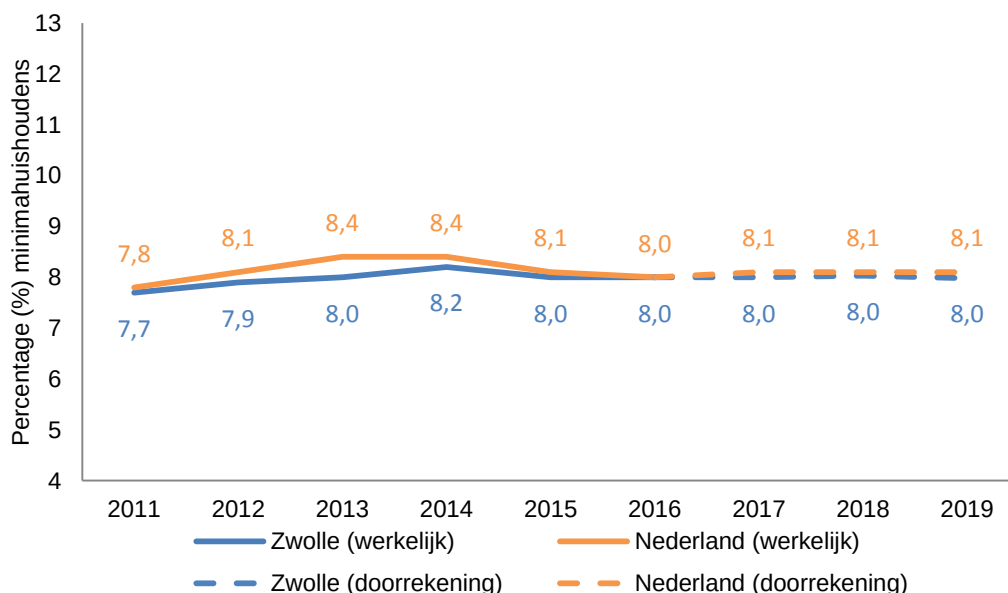

Uit de analyse van CBS (publicatie CBS "[Trends in Nederland 2018](#)") blijkt dat hoe groter de gemeente is, hoe groter doorgaans het aandeel huishoudens dat moet rondkomen van een laag inkomen. Uit verdere analyse blijkt dat het aantal mensen dat vijf jaar of langer in de bijstand zit, landelijk weer langzaam stijgt sinds 2014. Een reden hiervoor is de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd, waardoor personen later uitstromen naar een AOW-uitkering.

We hebben ook het aantal personen in de minimahuishoudens in Zwolle en landelijk vergeleken. Op persoonsniveau, blijkt uit de doorrekening van Stimulansz, is er een (verwachte) lichte stijging in Zwolle in de laatste drie jaar waar te nemen: van 9.400 personen in 2016 naar 9.600 personen in minimahuishoudens in 2019. De grafiek 2.1b toont dat het aandeel van de personen in minimahuishoudens in Zwolle (8,0%) net onder het landelijk aandeel (8,1%) blijft. Zowel in Zwolle als landelijk blijft het aandeel personen in minimahuishoudens op hetzelfde niveau.

Het aandeel van éénpersoonshuishoudens in Zwolle (37% van alle huishoudens) is vergelijkbaar met het landelijke aandeel van éénpersoonshuishoudens (35% van alle huishoudens) en geeft geen eenduidige verklaring voor het verschil in trends tussen huishoudens en personen.

Figuur 2.1b: Ontwikkeling percentage personen in minimahuishoudens,

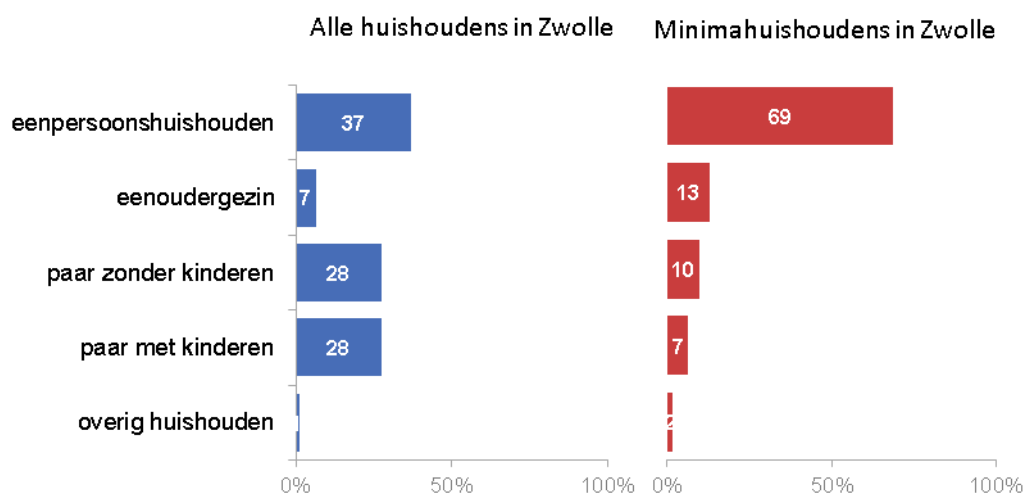

2.2

Minimahuishoudens naar huishoudtype

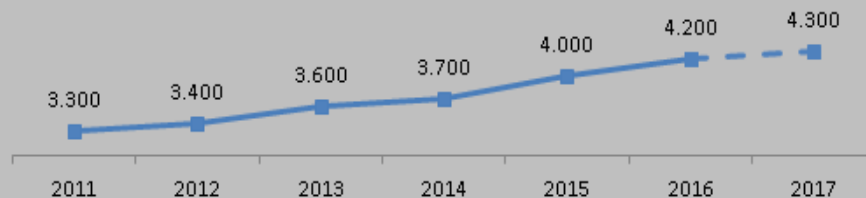
In deze paragraaf tonen we tot welke huishoudenstypen de minimahuishoudens vaak behoren en tot welke minder vaak. Dit in vergelijking met alle Zwolse huishoudens. De meeste minimahuishoudens (69%) zijn eenpersoonshuishoudens, terwijl slechts 37% van alle Zwolse huishoudens, eenpersoonshuishouden is. Bovendien is de groep eenpersoons minimahuishoudens de afgelopen jaren het sterkst gegroeid. Daarom wordt de ontwikkeling van deze groep door de jaren heen hieronder extra uitgelicht.

Figuur 2.2: Verhouding tussen huishoudtypen

Bron: CBS IIV

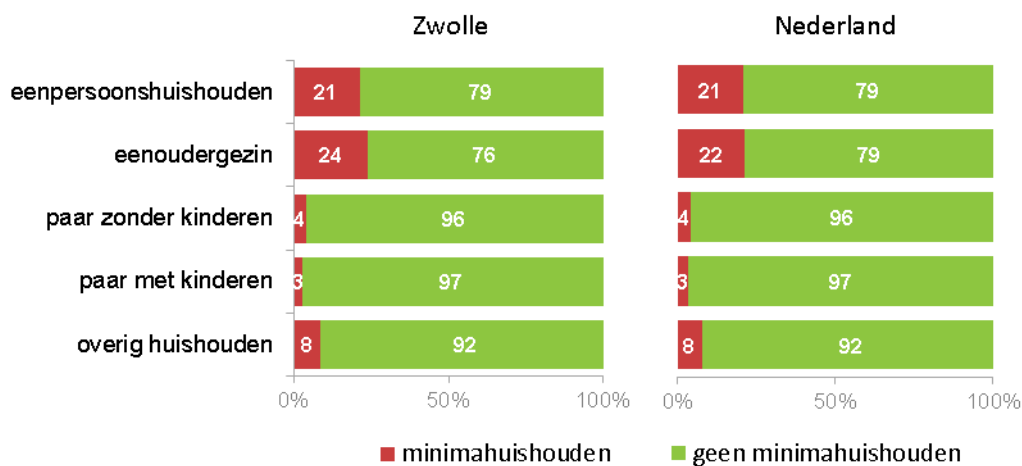
- 82% van alle minimahuishoudens in Zwolle is eenpersoonshuishouden of eenoudergezin. Voor alle huishoudens in Zwolle is dit 44%.
- Dit is het zesde jaar op rij dat naast het relatieve aandeel **eenpersoonshuishoudens** met een minimuminkomen ook het absolute aantal van dit huishoudtype stijgt:

Ook **eenoudergezinnen** zijn met 13% onder de minimahuishoudens oververtegenwoordigd. Eenoudergezinnen maken slechts 7% deel uit van alle huishoudens in Zwolle. Na een lichte groei in deze groep is het aantal huishoudens onder het niveau van 2011 gekomen. Er zijn in Zwolle 800 eenoudergezinnen onder de minima in 2016.

De paren met of zonder kinderen en de overige huishoudens laten over de tijd geen grote veranderingen zien.

Figuur 2.3: Aandeel minimahuishoudens per huishoudtype

Bron: CBS IIV

- Binnen de Zwolse eenoudergezinnen en eenpersoonshuishoudens bevinden zich relatief veel minimahuishoudens, respectievelijk 24% en 21%. Dit beeld zien we ook in heel Nederland.
- In Zwolle behoren relatief gezien iets meer eenoudergezinnen tot de populatie minimahuishoudens (24%), vergeleken met het beeld in heel Nederland (22%).

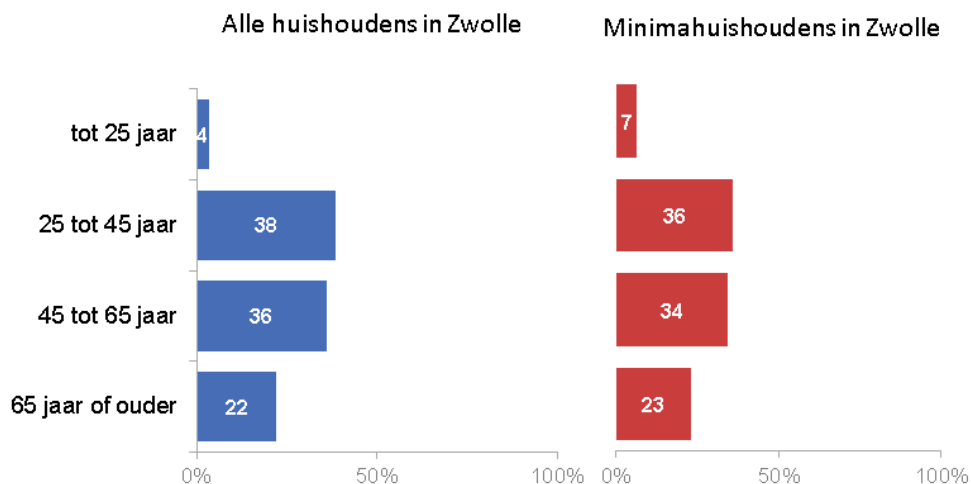
2.3

Minimahuishoudens naar leeftijd

Hieronder schetsen we de verdeling van de minimahuishoudens over de leeftijdsgroepen van de hoofdkostwinner.

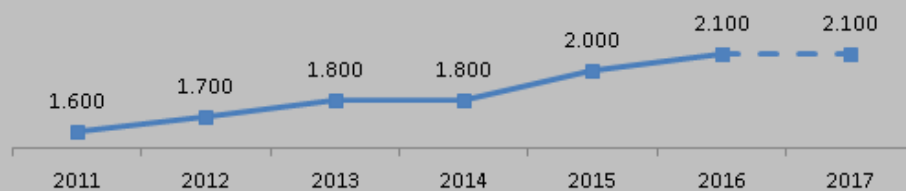
De minima in Zwolle zijn nagenoeg gelijk verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen; dit in vergelijking met verdeling van alle Zwolse huishoudens.

Figuur 2.4: Verhouding tussen leeftijdsgroepen

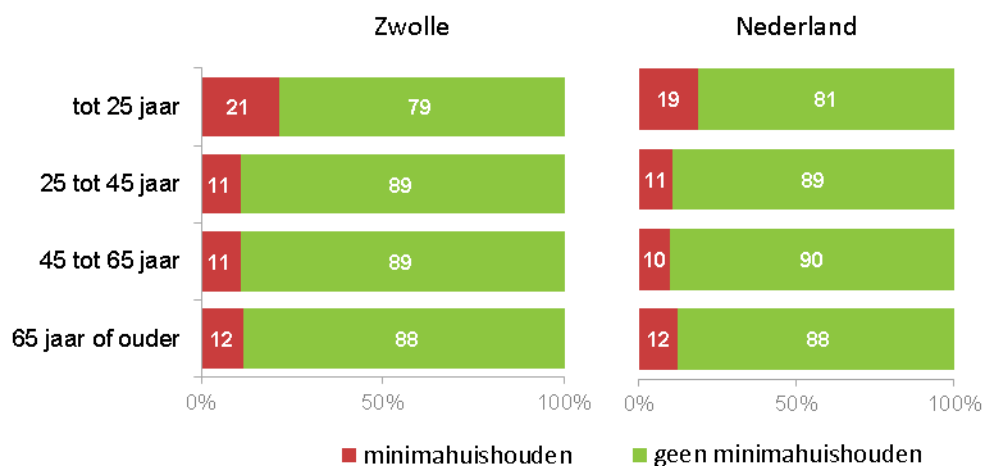
Bron: CBS IIV

- Opvallend is dat de minimahuishoudens met de **hoofdkostwinner tot 25 jaar** oververtegenwoordigd zijn. Dit in vergelijking van deze groep huishoudens met de totale Zwolse bevolking.
- Het aandeel van de minimahuishoudens met de **hoofdkostwinner tussen 45 en 65 jaar** is afgelopen vijf jaar het sterkst toegenomen en telt 2.100 huishoudens in 2017.

Ook landelijk is er toename van minimahuishoudens met de hoofdkostwinner tussen 45 en 65 jaar zichtbaar. CBS verklaart dat deze toename merendeels toe te schrijven is aan de groep tussen 55 en 65 jaar (CBS [publicatie "Trends in Nederland 2019"](#)). Ondanks de aantrekkende economie is in deze groep gedurende 2013–2017 een toenemend aantal personen economisch inactief geworden. Eenmaal aan de zijlijn is het voor ouderen lastig weer in het arbeidsproces terug te komen. Een deel is zo onder de kritische inkomensgrens terechtgekomen.

Figuur 2.5: Aandeel minimahuishoudens per leeftijdsgroep

Bron: CBS IIV

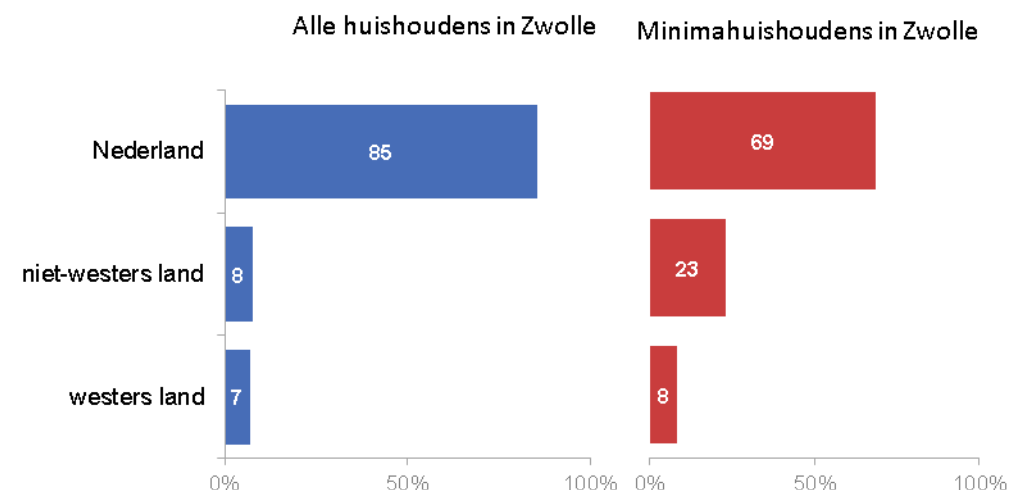
In zowel Zwolle (21%) als in heel Nederland (19%) behoren huishoudens waarvan de hoofdkostwinner jonger is dan 25 relatief vaker tot de minima dan elke andere leeftijdsgroep.

2.4

Minimahuishoudens naar migratieachtergrond

Hieronder schetsen we de verdeling van de minimahuishoudens over de herkomstgroepen van de hoofdkostwinner.

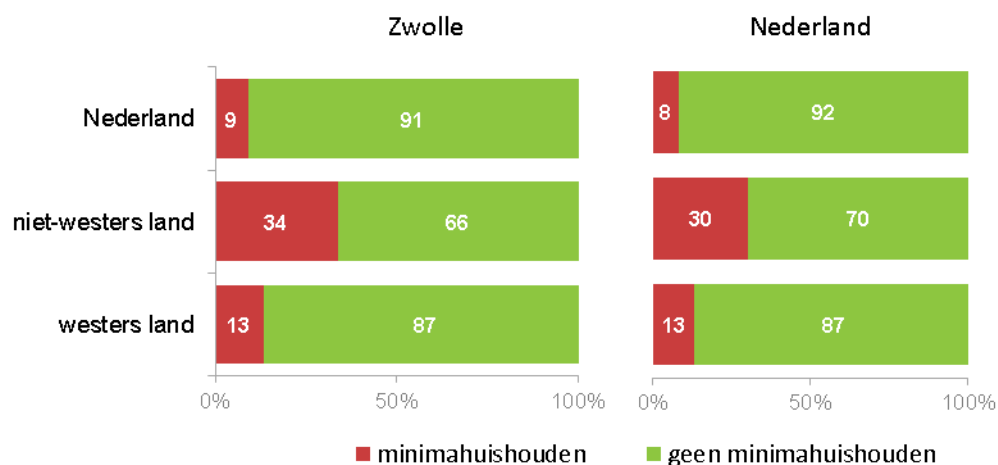
Figuur 2.6: Verhouding tussen herkomstgroepen

Bron: CBS IIV

Bij 69% van de Zwolse minimahuishoudens is de hoofdkostwinner een persoon zonder migratieachtergrond. Bij 85% van alle Zwolse huishoudens is de hoofdkostwinner een persoon zonder migratieachtergrond. Onder de minimahuishoudens zijn personen zonder migratieachtergrond dus ondervertegenwoordigd.

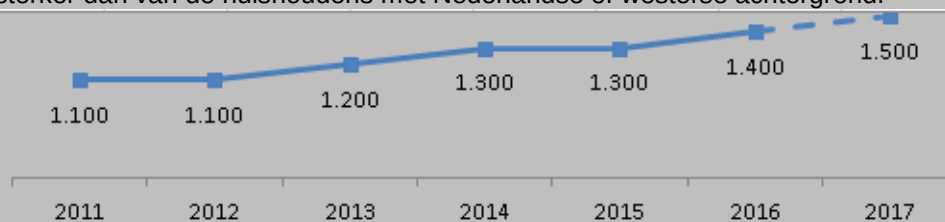
Figuur 2.7: Aandeel minimahuishoudens per herkomstgroep

Bron: CBS IIV

In Zwolle behoren huishoudens waarvan de hoofdkostwinner een niet-westerse achtergrond heeft relatief vaak tot de minima (34% van alle Zwolse huishoudens met een hoofdkostwinner met een niet-westerse achtergrond). Dit beeld geldt ook voor heel Nederland, dan gaat het om 30% van de huishoudens.

- In vergelijking met het landelijke beeld behoren er in Zwolle relatief iets meer huishoudens met een niet-westerse hoofdkostwinner tot de minima.
- Het aantal minimahuishoudens met een **niet-westerse hoofdkostwinner** is in de afgelopen zes jaar toegenomen van 1.100 naar 1.500; de groei van deze groep is sterker dan van de huishoudens met Nederlandse of westerse achtergrond.

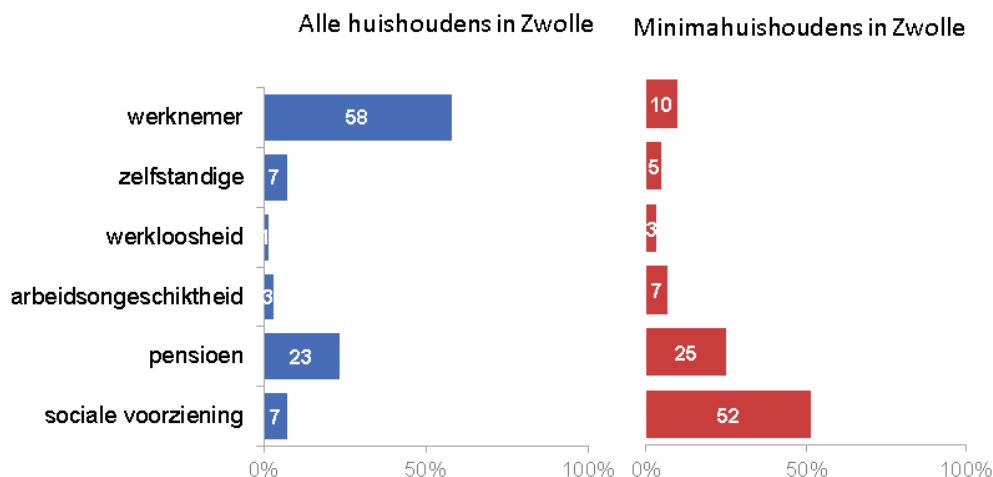
Uit de analyse van CBS blijkt dat bijna 53 procent van de vluchtelinghuishoudens een laag inkomen heeft, ruim 6 keer zo vaak dan gemiddeld in Nederland. Bij huishoudens met een hoofdkostwinner van Syrische of Eritrese komaf is dat zelfs circa 80 procent. Ook Somalische huishoudens liepen veel risico op armoede: het betrof twee derde van de huishoudens met deze herkomst. Huishoudens van Iraanse afkomst lopen van alle vluchtelingen huishoudens met 33 procent het minste risico op armoede. (CBS [publicatie "Welvaart in Nederland 2019"](#))

2.5

Minimahuishoudens naar inkomensbron

In deze paragraaf vergelijken we de minimahuishoudens naar voornaamste bron van inkomen.

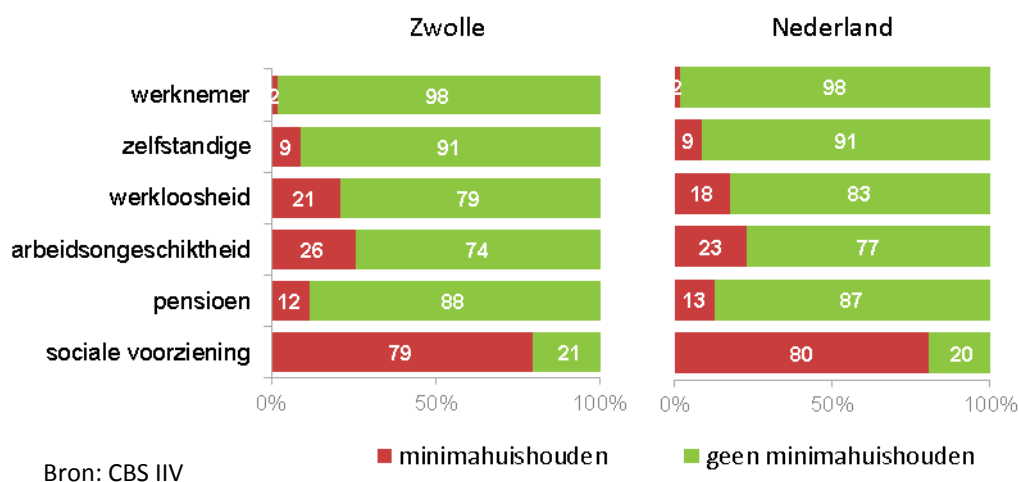
Figuur 2.8: Verhouding tussen inkomensbronnen

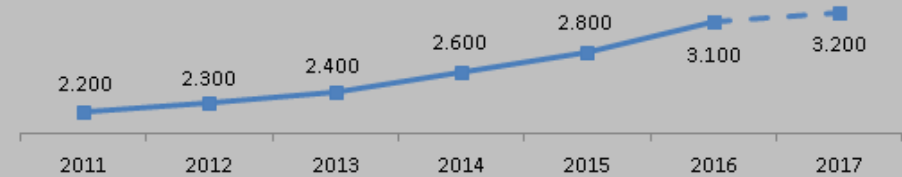
Bron: CBS IIV

- 52% van de minimahuishoudens heeft **sociale voorziening**² als voornaamste bron van inkomen.
- 16% van de minimahuishoudens heeft een inkomen uit arbeid (in loondienst of als zelfstandige), ten opzichte van 65% van alle huishoudens in Zwolle.

Figuur 2.9: Aandeel minimahuishoudens per inkomensbron

- In Zwolle behoort 79% van de huishoudens met inkomen uit sociale voorzieningen tot de minimahuishoudens. Dit is 2 procentpunt hoger dan in het voorgaande jaar (77%). Dit cijfer ligt net onder het landelijk gemiddelde. Dit is de groep minimahuishoudens waar de groei voornamelijk plaats vindt.

- In Zwolle behoort 26% van de huishoudens met een uitkering wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid tot de minimahuishoudens. Dit is nagenoeg onveranderd ten opzichte van voorgaand jaar en ligt iets boven het landelijke cijfer (23%).

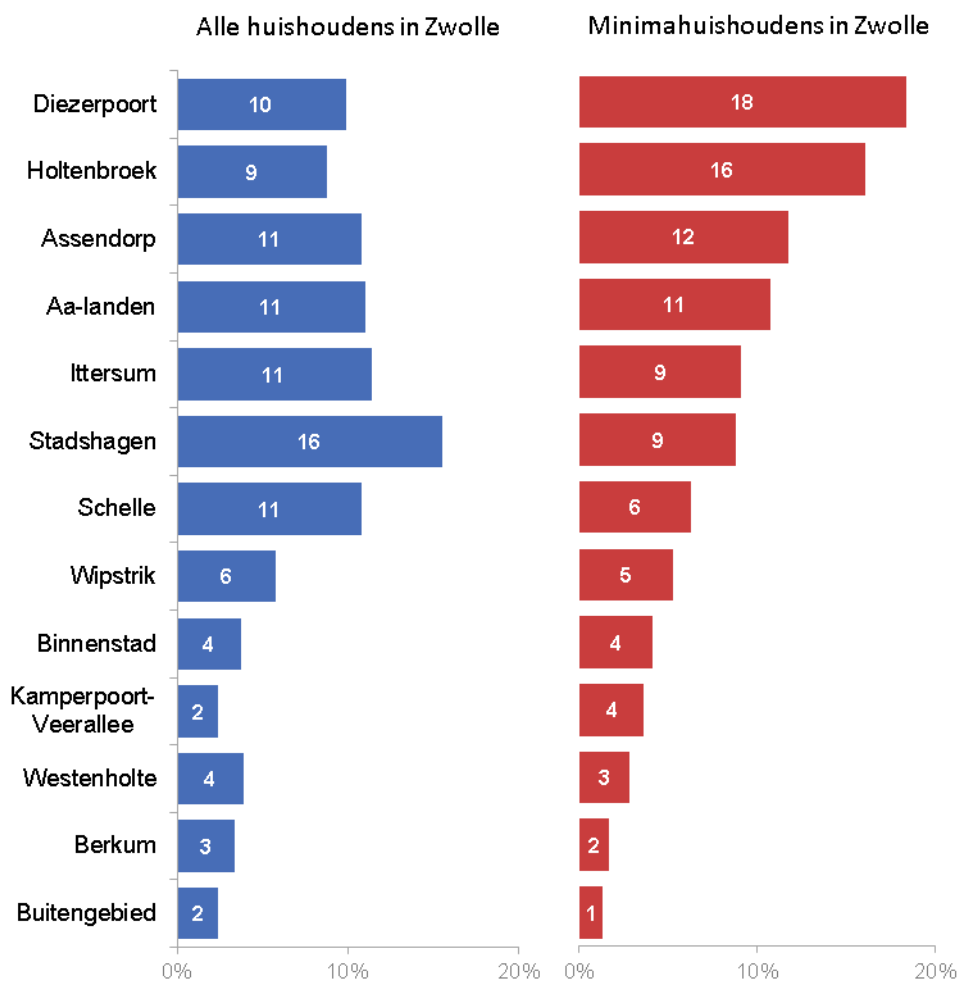
² De term "Uitkering sociale voorziening" wordt door het CBS gehanteerd. Uitkeringen die hieronder vallen, zijn: uitkering op grond van Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

2.6

Zwolse minima naar wijk

Waar wonen de minimahuishoudens in Zwolle? In deze paragraaf bekijken we de verschillen per woonwijk.

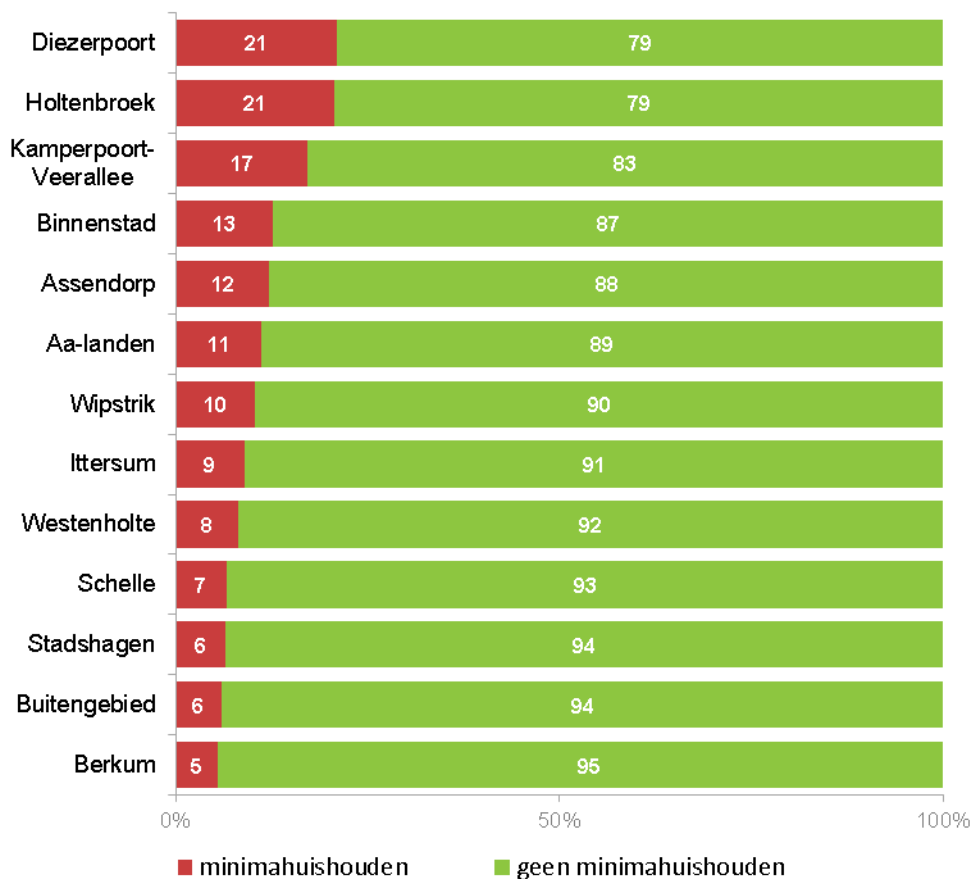
Figuur 2.10: Verhouding tussen wijken

Bron: CBS IIV

Ruim één op de drie minimahuishoudens in Zwolle woont in Diezerpoort of Holtenbroek. Van alle Zwolse huishoudens woont een kleine 20% in deze twee wijken. Er wonen hier dus relatief veel minimahuishoudens. In, bijvoorbeeld, Stadshagen en Schelle wonen relatief weinig minimahuishoudens.

Figuur 2.11: Aandeel minimahuishoudens per wijk

Bron: CBS IIV

In Diezerpoort en in Holtenbroek behoort 21% van de huishoudens tot de minimahuishoudens. Dat is bijna twee maal zo veel als gemiddeld in Zwolle.

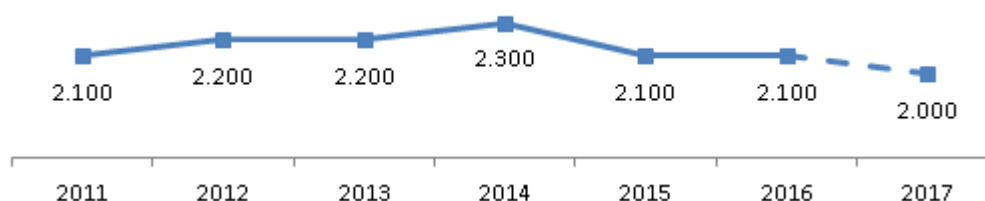
In de wijken Ittersum, Westenholte, Schelle, Stadshagen, Berkum en in het Buitengebied behoort minder dan 10% van de huishoudens tot de minima.

2.7

Kinderen in minimahuishoudens

In Zwolle wonen in totaal 26.500 kinderen³, daarvan wonen 2.100 kinderen (peiljaar 2016) in een minimahuishouden. Hiermee is het aantal kinderen in minimahuishoudens onveranderd gebleven binnen één jaar en ligt op het niveau van 2011.

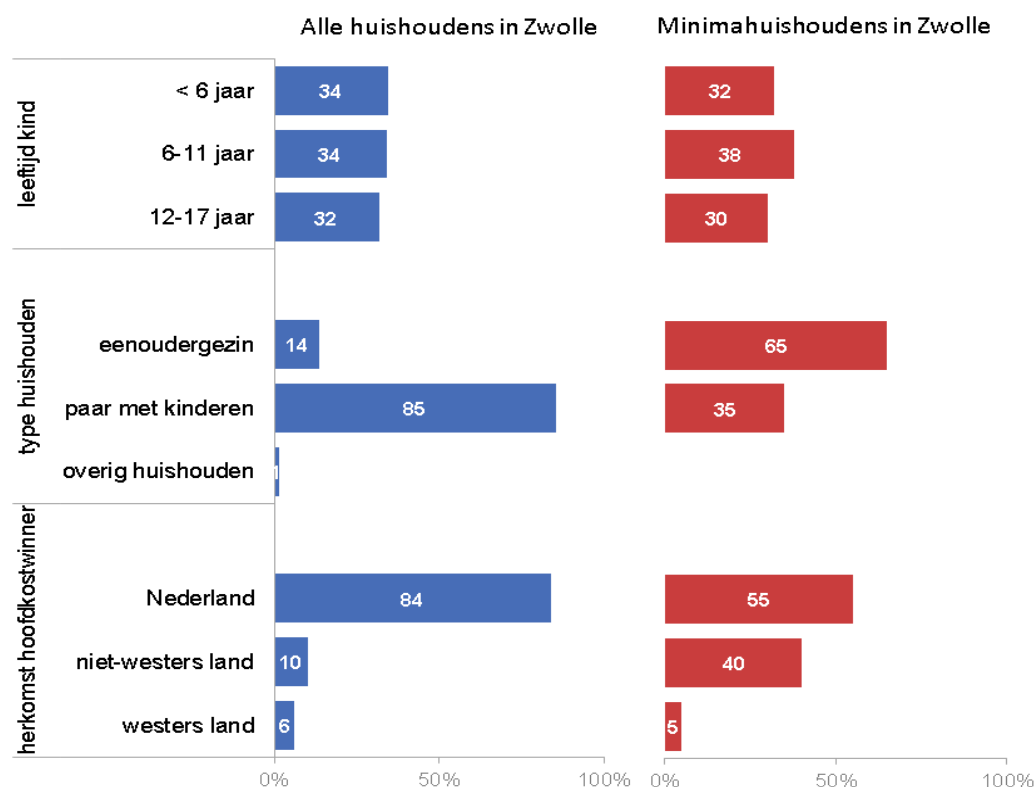
Figuur 2.12. Kinderen in minimahuishoudens in tijd

Bron: CBS IIV

In dit hoofdstuk gaan we verder in op de kenmerken van deze kinderen.

Figuur 2.13: Kinderen in minimahuishoudens naar diverse kenmerken

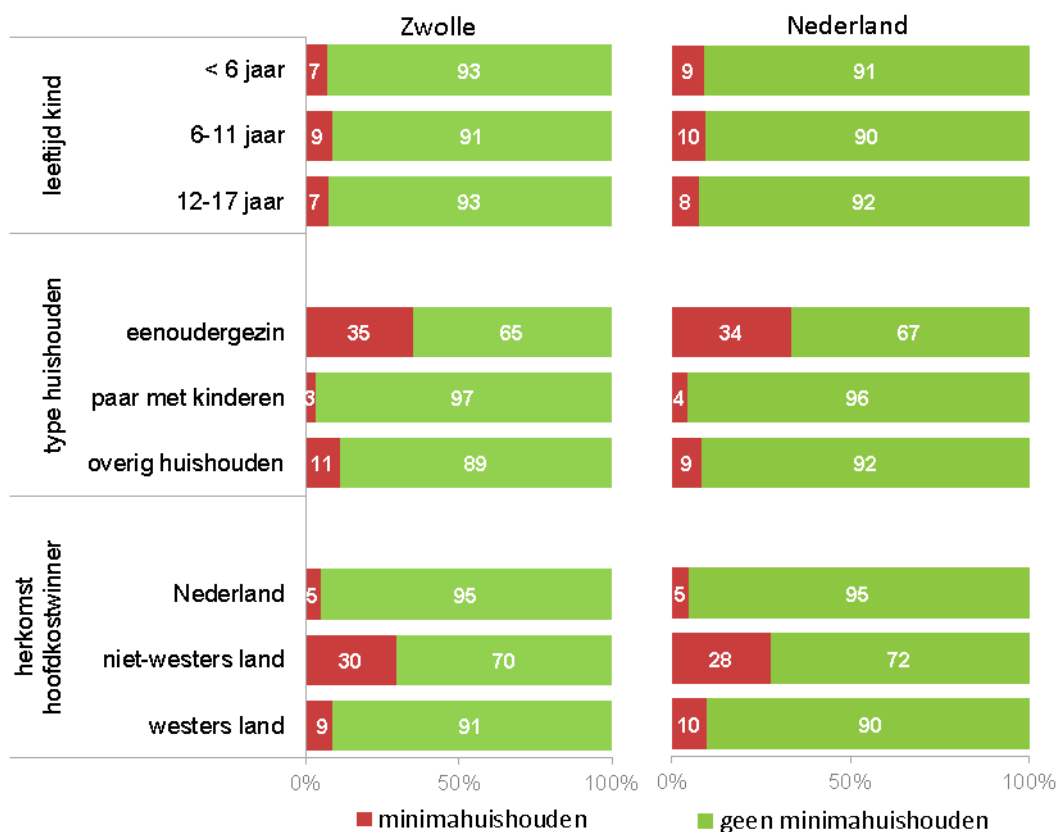
Bron: CBS IIV

³

- Daar waar staat "alle Zwolse kinderen", bedoelen we alle Zwolse kinderen van 0-18 jaar met uitzondering van kinderen die in een instelling of tehuis wonen.
- Als we spreken van "ouder/verzorger" bedoelen we de hoofdkostwinner van het huishouden. Dit kan in enkele gevallen gaan om iemand anders dan een ouder of verzorger.

- 65% van de kinderen in minimahuishoudens woont in een **eenoudergezin**, terwijl van alle kinderen in Zwolle 14% in een eenoudergezin woont.
- Bij 40% van de kinderen in minimahuishoudens komt de ouder/verzorger uit een **niet-westers land**. In heel Zwolle is het aandeel kinderen met een niet-westerse ouder/ verzorger 10%.

Figuur 2.14: Aandeel kinderen in minimahuishoudens naar diverse kenmerken

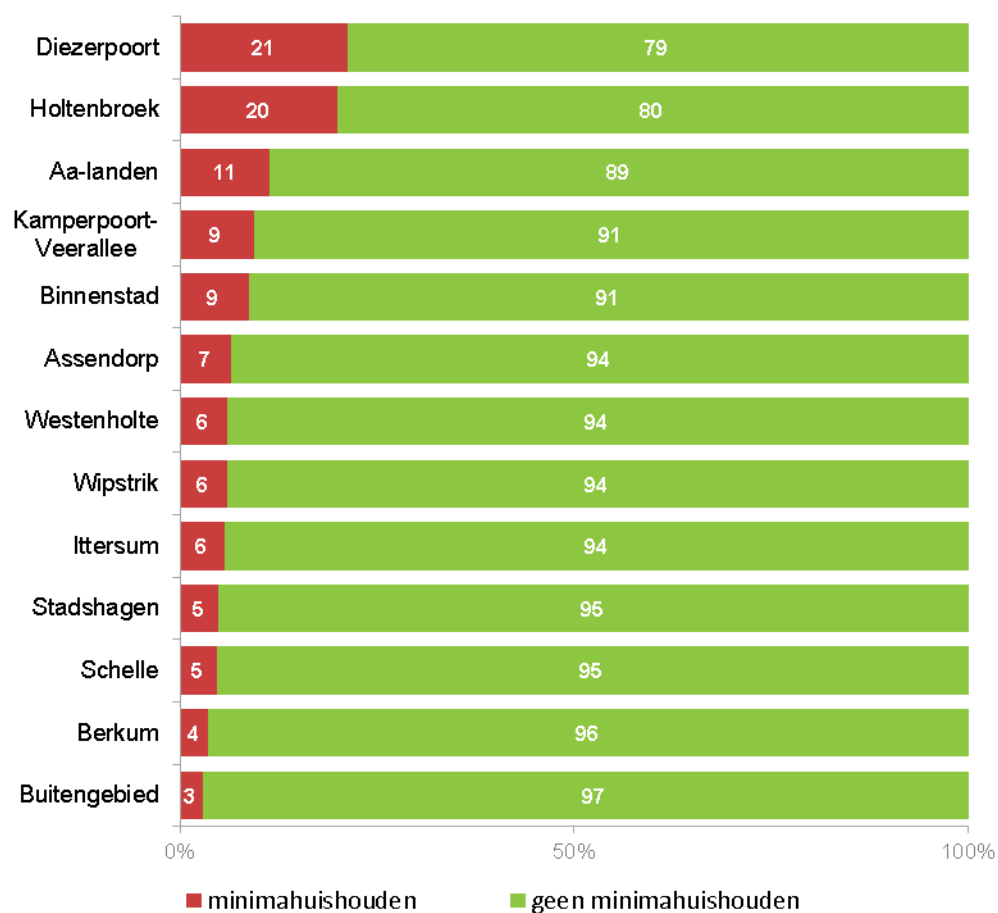

Bron: CBS IIV

- 35% van de kinderen uit een **eenoudergezin** woont in een minimahuishouden, dit is vergelijkbaar met landelijk (34%).
- 30% van de kinderen met **niet-westerse** ouder(s)/verzorger(s) woont in een minimahuishouden in Zwolle. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld.

9% van de kinderen met **westerse** ouder(s)/verzorger(s) woont in een minimahuishouden in Zwolle. Ook dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld.

Figuur 2.15: Aandeel kinderen in minimahuishoudens per wijk

Het aandeel kinderen dat in minimahuishoudens woont is het hoogste in de wijken Diezerpoort en Holtenbroek: twee op de tien kinderen wonen in een minimahuishouden.

3 Langdurige minimahuishoudens

- In Zwolle behoort iets minder dan de helft van de minimahuishoudens tot de **langdurige minima**; namelijk **2.800** van de **6.000** minimahuishoudens⁴. Van **alle** Zwolse huishoudens behoort **5,7%** tot de langdurige minima. Dit aandeel is gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Volgens het CBS stijgt het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen voortdurend sinds 2011 (CBS [publicatie “Welvaart in Nederland 2019”](#)). De toename komt voornamelijk doordat meer huishoudens langdurig afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Veel huishoudens die door toedoen van de economische crisis bijstandsafhankelijk zijn geworden, hebben zich hieraan nog niet weten te onttrekken.

Uit de analyse van CBS (publicatie CBS [“Trends in Nederland 2018”](#)) blijkt dat het aantal mensen dat vijf jaar of langer in de bijstand zit, landelijk weer langzaam stijgt sinds 2014. Een reden hiervoor is de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd, waardoor personen later uitstromen naar een AOW-uitkering.

Wanneer we in dit hoofdstuk spreken over langdurige minima, hebben we het over huishoudens die 4 jaar of langer een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum.

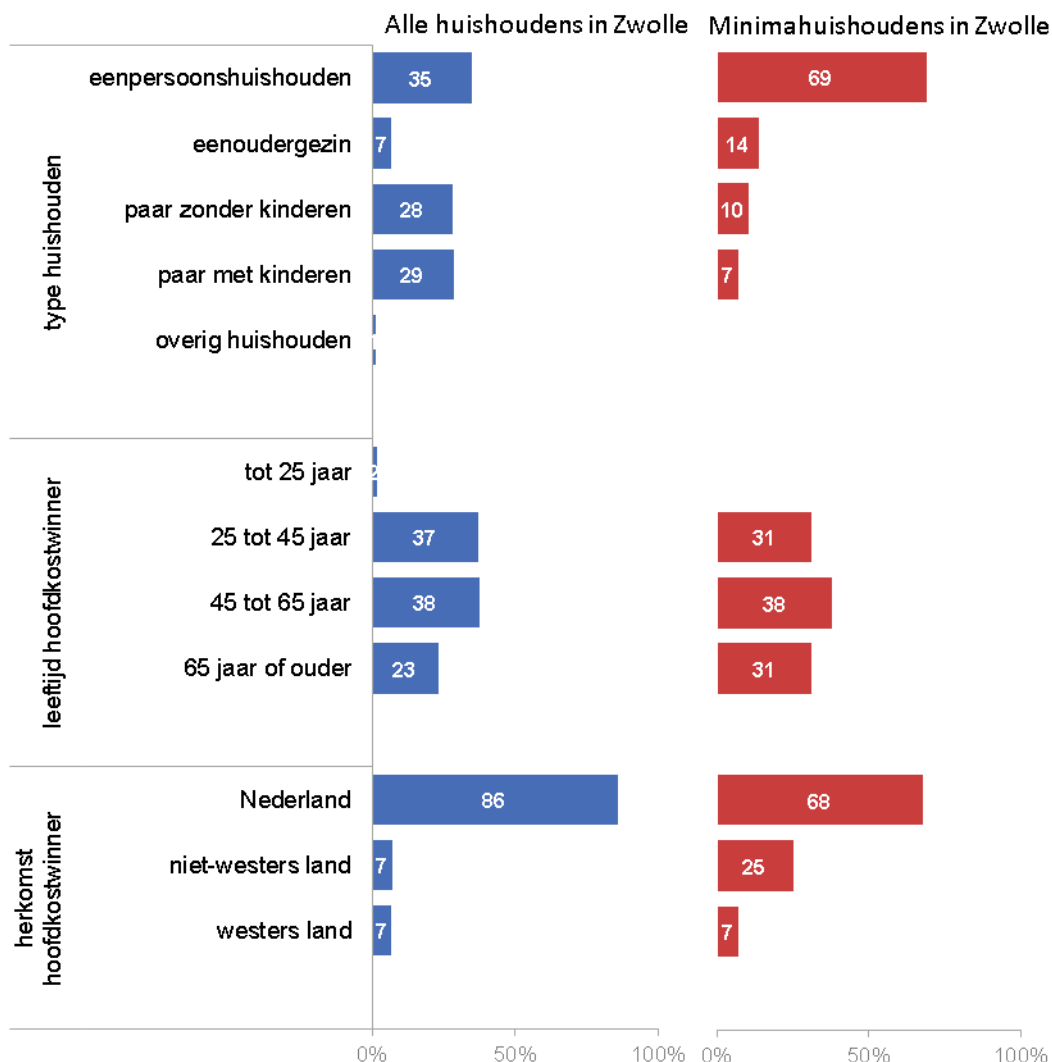
3.1 Langdurige minima in Zwolle uitgesplitst naar kenmerken

In deze paragraaf kijken we naar huishoudenssamenstelling, leeftijd en herkomst van langdurige minimahuishoudens.

- 69% van de **langdurige minimahuishoudens** is een **eenpersoonshuishouden**.
- Bij 31% van de **langdurige minimahuishoudens** is de hoofdkostwinner **65 jaar of ouder**, terwijl deze huishoudens slechts 23% uitmaken van alle huishoudens in Zwolle.
- Bij 25% van de **langdurige minimahuishoudens** komt de hoofdkostwinner uit een **niet-westers** land, terwijl deze huishoudens slechts 7% uitmaken van alle huishoudens in Zwolle.

⁴ Het aantal minimahuishoudens op gemeente niveau wordt door Stimulansz doorgerekend. Echter wordt dit niet gedaan voor langdurig minima huishoudens. Daarom presenteren we het feitelijk beschikbaar aantal minimahuishoudens en langdurig minimahuishoudens van 2016 in dit hoofdstuk.

Figuur 3.1: Verhouding tussen langdurige minima, diverse kenmerken

Bron: CBS IIV

3.2

Langdurige minima naar inkomensbron

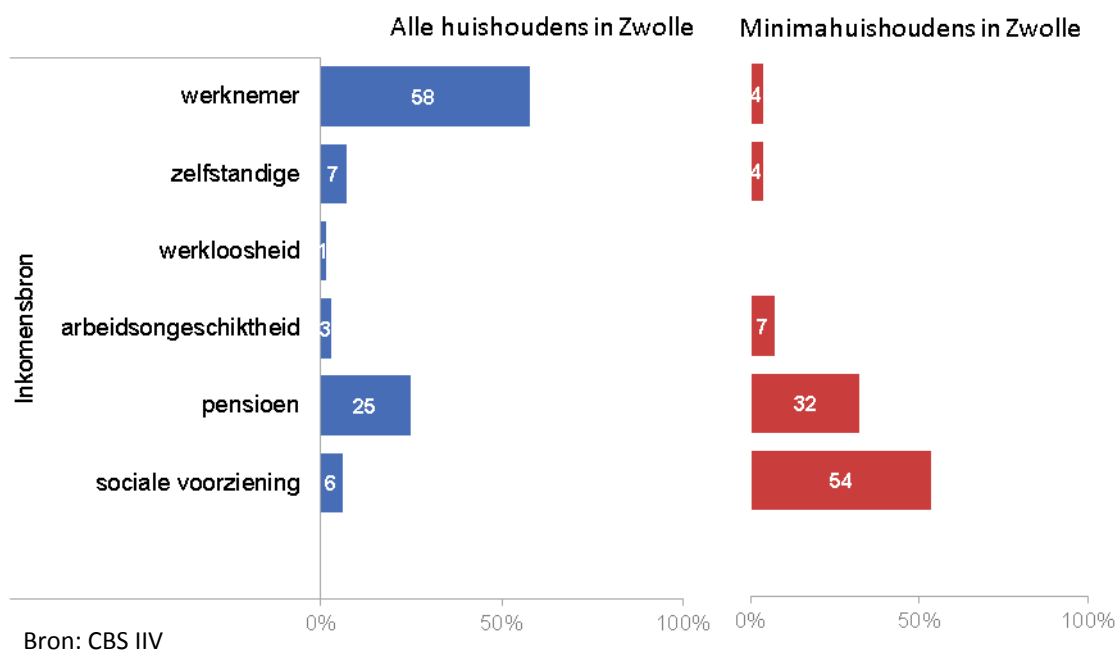
Het inkomen van minimahuishoudens kan bestaan uit inkomsten uit loondienst, onderneming of een uitkering voor, bijvoorbeeld, ziekte, werkloosheid of bijstand.

Het grootste deel van de langdurige minimahuishoudens (86%) heeft inkomen uit **sociale voorzieningen**⁵, of uit een **pensioen**.

⁵ De term "Uitkering sociale voorziening" wordt door het CBS gehanteerd. Uitkeringen die hieronder vallen, zijn: uitkering op grond van Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

De huishoudens die tot de minima behoren voorafgaand aan de pensioengerechtigde leeftijd blijven vermoedelijk ook na pensioengerechtigde leeftijd tot de minima behoren omdat er geen ontwikkeling of groei in de inkomsten mogelijk is.

Figuur 3.2: Verhouding tussen langdurige minimahuishoudens per inkomensbron

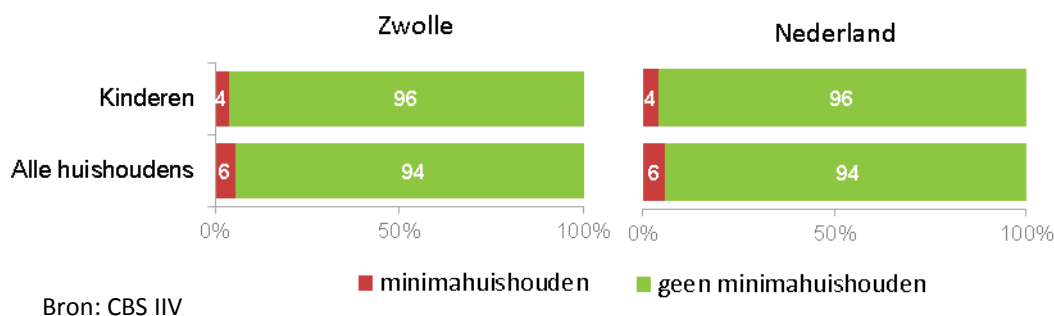

3.3

Kinderen in langdurige minimahuishoudens

In deze paragraaf geven we weer hoeveel kinderen in een huishouden met een langdurig laag inkomen opgroeien. Ook hier beschouwen we weer de groep minimahuishoudens die minimaal 4 jaar leven van een minimuminkomen.

Figuur 3.3: Aandeel langdurige minimumhuishoudens

- In Zwolle wonen **1.000 kinderen** in **langdurige minimahuishoudens**.
- Het aandeel kinderen in langdurige minimahuishoudens is sinds voorgaand jaar licht gedaald van 3,8% naar 3,7%. Landelijk is dit aandeel iets gestegen en ligt dit op 4,0%.

4 Gebruik en bereik van minima - regelingen in Zwolle

4.1 Overzicht regelingen

In dit hoofdstuk bespreken we de verschillende Zwolse financiële regelingen om de effecten van armoede tegen te gaan. We bekijken voor elke regeling hoeveel huishoudens of personen er gebruik van maken. Deze gegevens zijn zoveel mogelijk weergegeven voor de periode 2012 – 2018. Dit hoofdstuk biedt voor zover beschikbaar ook informatie over relevante achtergrondkenmerken, zoals leeftijd en herkomst van de gebruikers van deze financiële regelingen.

Regelingen die zijn opgenomen in deze armoedemonitor:

1. Bijstand voor kosten levensonderhoud
2. Bijzondere bijstand (voor o.a. beschermingsbewind, duurzame gebruiksgoederen en inrichtingskosten);
3. Collectieve zorgverzekering minima (CZM);
4. Individuele inkomenstoeslag (voor langdurig laag inkomen);
5. Tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken
6. Participatiefonds (bestaat vanaf 2017)
7. Regelingen voor kinderen:
 - Scholierenregeling
 - School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties, waaronder vallen:
 - ✓ Jeugdfonds Sport;
 - ✓ Stichting Meedoen;
 - ✓ Stichting Weekje weg;
 - ✓ Stichting De Ruime Wind
 - Armoede en gezondheid kinderen;
 - Peuterspeelzaal;
 - Zwemvangnet;
8. Noodfonds.

Gemeentelijke regelingen die niet zijn meegenomen in deze armoedemonitor

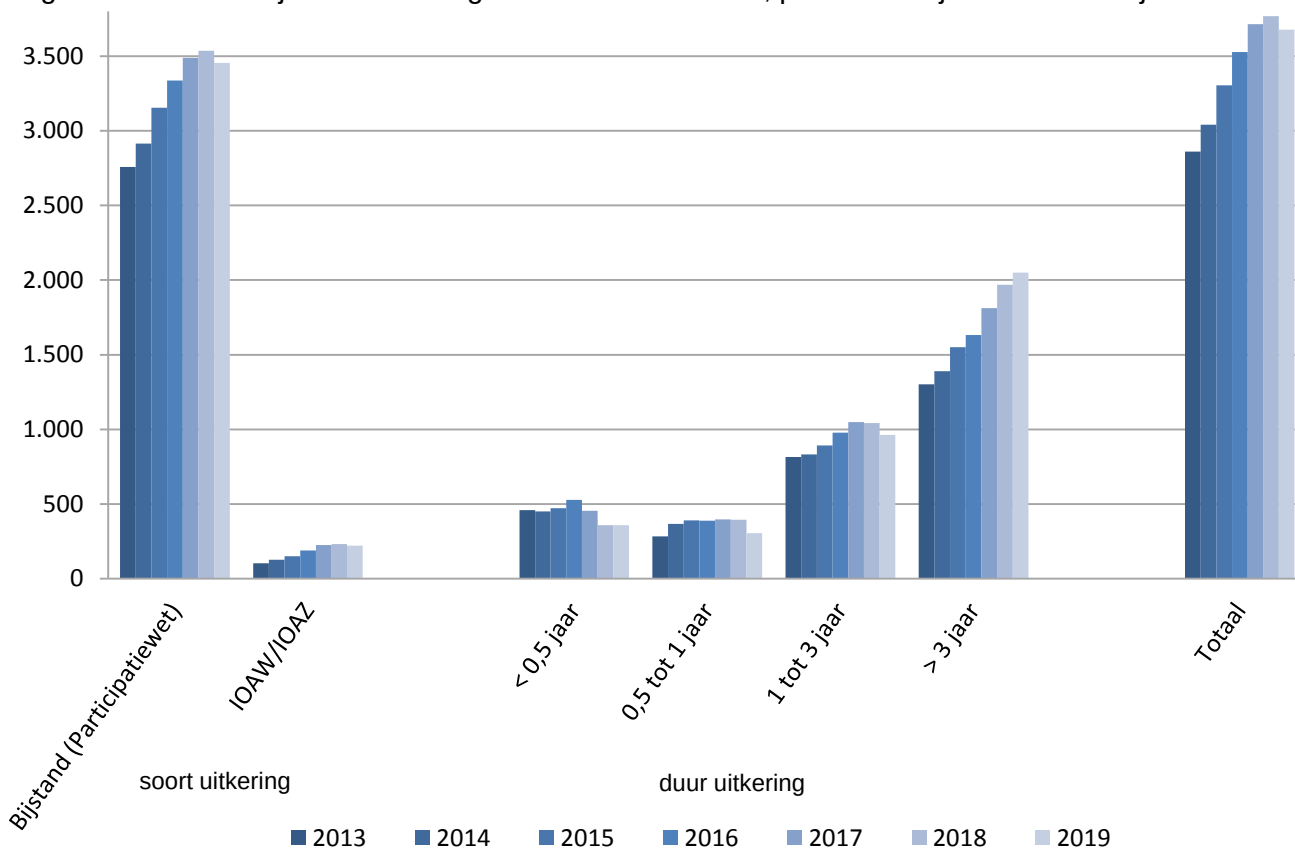
- *Schulddienstverlening* betreft een regeling waar relatief veel minima gebruik van maken, maar die niet specifiek voor burgers met lage inkomens is. Overigens is het gezien de wijze van registreren ook niet mogelijk om een selectie van cliënten te maken op basis van de inkomensgrens (110% sociaal minimum). De gemeenteraad heeft om een Schuldenmonitor gevraagd. Vanaf 2020 zal deze monitor uitgebreid worden tot een Armoede en Schulden monitor
- *Kwijtschelding belastingen*.

4.2 Bijstand

Op grond van de Participatiewet verstrekt de gemeente een bijstandsuitkering aan inwoners voor noodzakelijke kosten zoals huur, elektriciteit en voeding. De ondersteuning is tijdelijk. Iemand die een beroep doet op de gemeente voor een bijstandsuitkering zet zich in om, zo snel en zo veel als mogelijk is, weer zelf voldoende inkomsten te hebben voor kosten levensonderhoud.

4.2.1 Bijstandsvolume, bijstandsontwikkeling en bijstandspopulatie

Figuur 4.1. Aantal bijstandsuitkeringen naar soort en duur, peildatum 1 januari van het jaar

- Het aantal bijstandsuitkeringen in Zwolle is afgelopen zes jaar blijven groeien: van 2.860 in 2013 naar 3.767 in 2018. In 2019 is het aantal uitkeringen voor het eerst gedaald, tot 3.677.
- Een lichte daling in het aantal uitkeringen geldt zowel voor de bijstand i.h.k.v. Participatiewet als voor IOAW/IOAZ.
- Het grootste deel van de uitkeringen loopt langer dan 3 jaar en komt op 2.049 uitkeringen (56%) uit in 2019. In 2013 ging het nog om 1.302 uitkeringen (46%) langer dan 3 jaar.

Tabel 4.1. Bijstandspopulatie naar leefvorm en leeftijd op 1 januari 2019.

		Aantal	%
Leefvorm	Gehuwd / Samenwonend	506	14%
	Alleenstaande	2.593	71%
	Alleenstaande ouder	572	16%
leeftijdsgroepen	tot 27 jaar	511	14%
	27 tot 35 jaar	580	16%
	35 tot 45 jaar	733	20%
	45 tot 55 jaar	872	24%
	55 jaar en ouder	975	27%
Totaal		3.671	100%

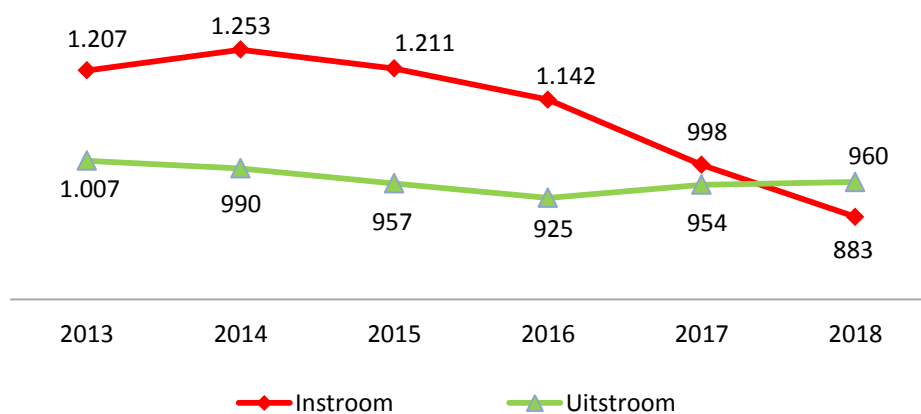
71% van de bijstandsafhankelijke huishoudens zijn alleenstaande. De grootste groep van bijstandsafhankelijke huishoudens (27%), zijn huishoudens met de hoofdbewoner van 55 jaar en ouder.

4.2.2

Instroom en uitstroom bijstand

Naast het bijstandsvolume is het interessant om te bekijken hoe de instroom en uitstroom van de bijstand zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld.

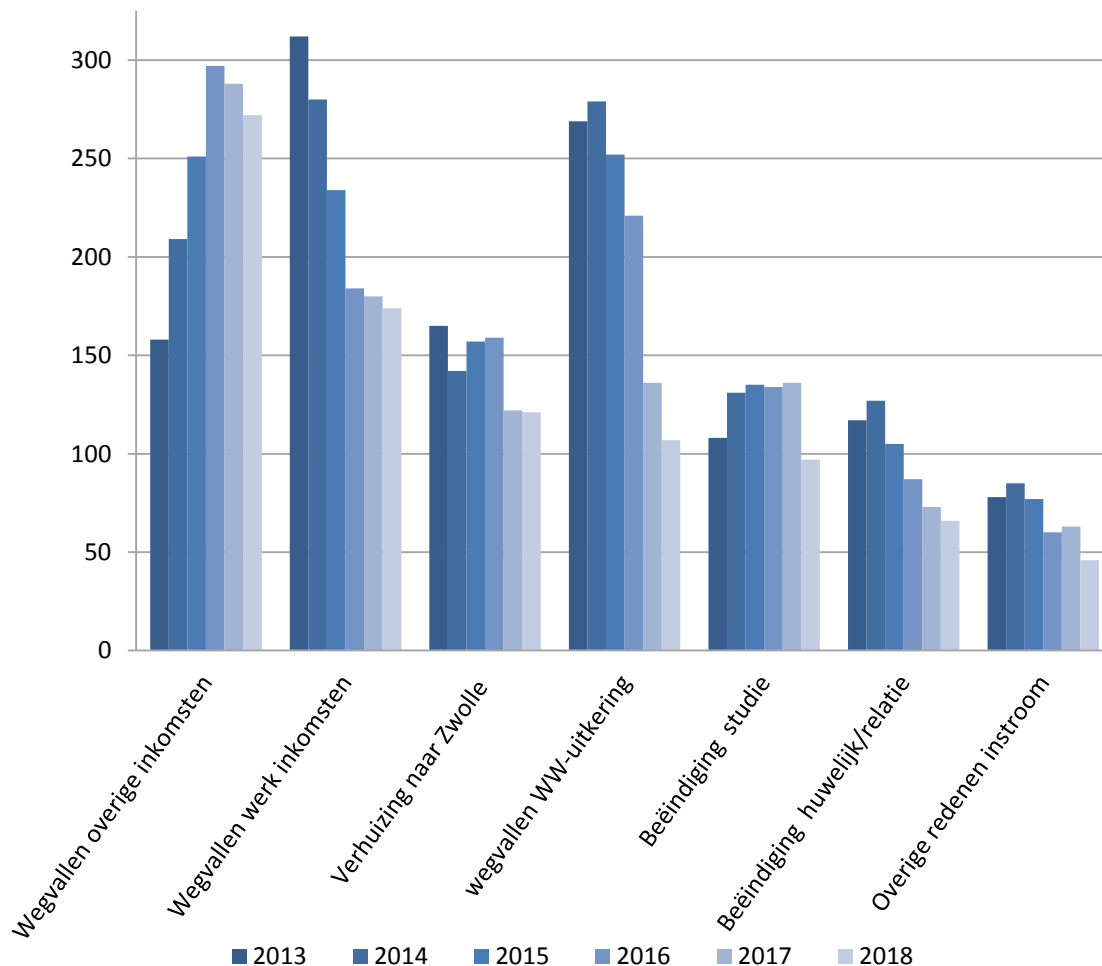
Figuur 4.2. Instroom en uitstroom bijstand, 2013-2018

- Instroom in bijstand laat vanaf 2014 een dalende trend zien: van 1.253 nieuwe uitkeringen in 2014 naar 883 nieuwe uitkeringen in 2018.
- De uitstroom is door de jaren heen vrij stabiel.
- In 2018 is uitstroom uit de bijstand hoger dan de instroom. Hierdoor zien we dat het bijstandsvolume ultimo 2018 (peildatum 1 januari 2019) is gedaald t.o.v. het voorgaande jaar.

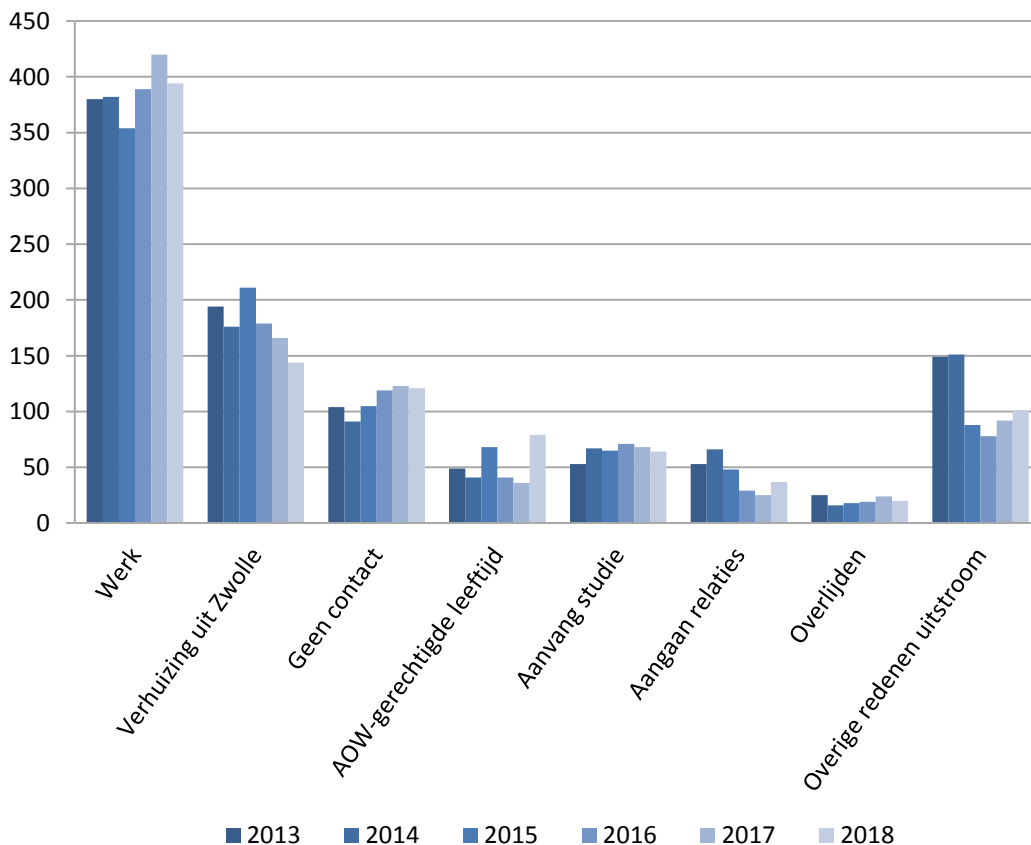
We hebben ook de reden van instroom in en uitstroom uit de bijstand geanalyseerd. De CBS instroom en uitstroom categorieën hebben we samengevoegd tot de relevante categorieën voor Zwolle. Een uitgebreide toelichting op deze categorieën is in bijlage 1 te vinden.

Figuur 4.3. Reden instroom bijstand, 2013-2018

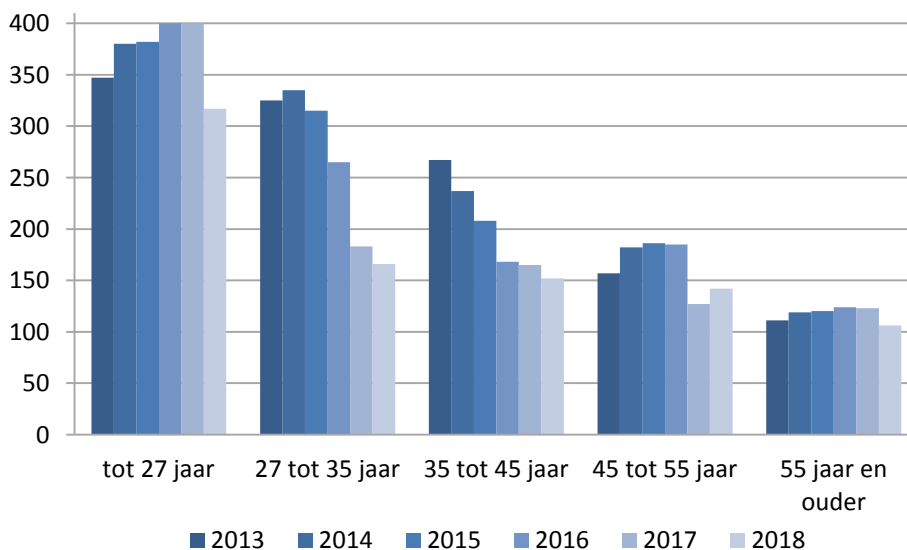
We zien dat reden “wegvallen van werk-inkomsten” en “wegvallen WW-uitkering” de twee grootste categorieën waren bij instroom in bijstand in 2013. In 2018 is het “wegvallen van overige inkomsten” veruit de grootste categorie. Dit is ook de enige categorie waarbinnen groei in de afgelopen zes jaar te zien is.

Figuur 4.4. Reden uitstroom bijstand, 2013-2018

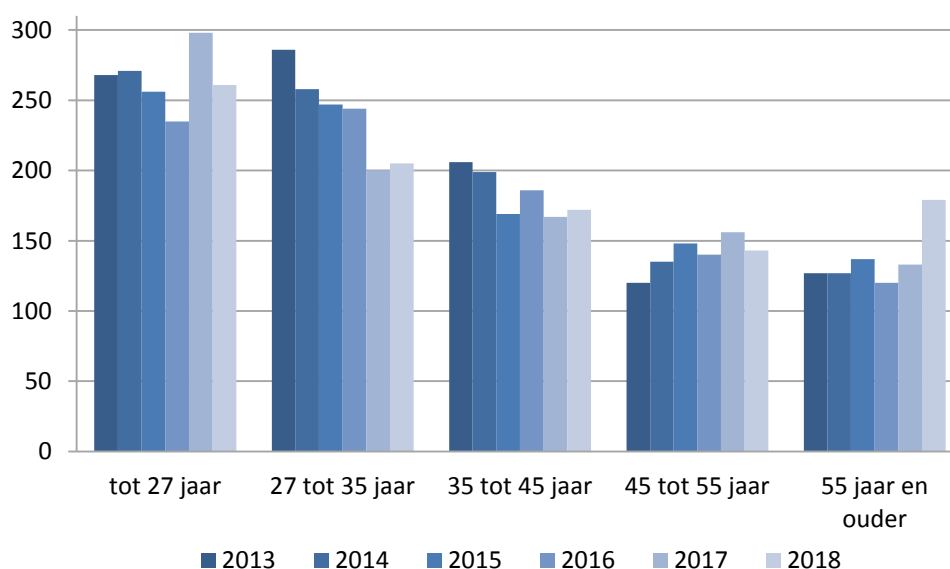
Uitstroom naar werk is veruit de grootste categorie bij uitstroom uit de bijstand. Deze wordt gevolgd door “verhuizing uit Zwolle” en beëindiging van uitkering vanwege niet meer verkrijgen van contact met de uitkeringsgerechtigde.

Figuur 4.5. Leeftijd bij instroom bijstand, 2013-2018

- Jongeren tot 27 jaar vormen de grootste categorie bij instroom in de bijstand in de afgelopen zes jaar. Categorie 55 jaar en ouder vormt de kleinste groep bij instroom.
- We zien een lichte stijging in instroom bij categorieën tot 27 jaar en 55 jaar en ouder tussen 2013 en 2017.
- In 2018 is een (lichte) daling in bijna alle leeftijdscategorieën waar te nemen, de uitzondering hierop is categorie 45 tot 55 jaar, in 2018 toont deze een lichte groei.

Figuur 4.6. Leeftijd bij uitstroom bijstand, 2013-2018

- Voornaamste uitstroom uit bijstand vindt plaats in de leeftijd tot 35 jaar. In deze leeftijdscategorieën is uitstroom het grootste in de afgelopen zes jaar.
- In de leeftijd tussen 27 en 45 jaar zien we daling in de uitstroom in de afgelopen jaren.
- In de leeftijden 45 jaar en ouder is juist een lichte stijging in uitstroom waar te nemen.
- Grootste groei in de uitstroom in 2018 vond plaats in de categorie 55 jaar en ouder.

4.3

Bijzondere bijstand

Wie als gevolg van bijzondere onvoorziene omstandigheden gedwongen is om extra noodzakelijke kosten te maken en deze niet zelf kan betalen, kan bijzondere bijstand aanvragen.

Voor deze vorm van ondersteuning is het niet goed mogelijk om de omvang van de doelgroep te bepalen. Het is namelijk niet bekend hoeveel huishoudens met een hoger inkomen vanwege hun uitgavenverplichtingen in aanmerking kunnen komen voor bijzondere bijstand. We geven hier dus alleen het gebruik weer (tabel 4.2).

- In 2018 maakten **2.293 huishoudens** minimaal 1 keer gebruik van de **bijzondere bijstand**.
- Er is een meerjarige stijgende trend van het aantal gebruikers, hoewel de groei vanaf 2016 afvlakt. In 2015 was de groei nog ruim 13%, in 2017 was de groei bijna 9% en in 2018 is de groei nog geen 5%.
- De toename heeft plaatsgevonden vooral bij de huishoudens met beschermingsbewindvoeringskosten.

Tabel 4.2. Bijzondere bijstand

Doel	Een bijdrage te leveren aan de draagkracht van Zwollenaren die bepaalde noodzakelijke kosten vanwege bijzondere omstandigheden niet zelf kunnen opbrengen						
Doelgroep	Alle Zwolse huishoudens						
Aantallen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebruikers:							
Bewindvoeringskosten	385	699	880	1.059	1.162	1.314	1.409
Kosten voorzieningen voor wonen	328	346	412	431	491	431	433
Overige BB	1.142	935	802	835	894	942	971
Totaal	1.341	1.555	1.671	1.895	2.014	2.188	2.293

In tabel 4.3 staan de kenmerken van de huishoudens die in 2018 bijzondere bijstand ontvingen.

We zien nog steeds een stijgende trend in gebruik van de bijzondere bijstand: van 2,5% van alle Zwolse huishoudens in 2014 naar **3,3% in 2018**.

Ook hier zien we weer dat **eenoudergezinnen** en huishoudens met hoofdbewoner uit **niet-westerse landen** relatief veel gebruik maken van de bijzondere bijstand. Dit is niet verwonderlijk aangezien deze groepen ook relatief sterk vertegenwoordigd zijn binnen de Zwolse minimahuishoudens. Daarnaast zijn de **jongeren tot 25 jaar** een relatief grote gebruiker van bijzondere bijstand, afgelopen vier jaar is dit aandeel gegroeid van 5% in 2015 tot 10% in 2018.

Tabel 4.3. Huishoudens met verschillende soorten Bijzondere bijstand (BB) naar type huishouden, in 2018, peildatum 1-1-2019

	% BVK	% KVV	% BB ov.	% BB tot.	% Zwolle	Aandeel
Samenstelling						
eenpersoonshuishoudens	61	58	47	57	36	5%
paar zonder kinderen	8	7	8	7	28	1%
paar met kinderen	10	12	15	12	27	1%
eenoudergezin	18	20	23	20	7	10%
overig	3	3	7	4	2	6%
Leeftijd hoofdbewoner						
tot 25 jaar	8	23	25	14	5	10%
25 - 45 jaar	48	39	43	45	36	4%
45 - 65 jaar	37	33	29	35	36	3%
65 jaar e.o.	7	6	3	6	24	1%
Migratieachtergrond						
niet-westerse landen	22	48	41	31	9	12%
westerse landen	8	7	6	7	7	3%
geen migratieachtergrond	70	45	53	62	84	2%
Totaal aantal huishoudens						3,3%

*) Afkortingen:

BVK: beschermingsbewindvoeringskosten

Ov. : Overige bijzondere bijstand

KVV: Kosten voorzieningen voor wonen

BB: Bijzondere bijstand

4.4 Collectieve zorgverzekering minima

Op 1 januari 2019 hebben in Zwolle **3.546 huishoudens** via de gemeente gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering minima. Het betreft 4.204 verzekerden.

Sinds eind 2018 biedt de gemeente ondersteuning bij het zoeken van een passende zorgverzekering. De zorgverzekeringwet biedt keuzevrijheid in zorgverzekering. Met inloopspreekuren en vergelijkingssites kunnen inwoners een passende en betaalbare zorgverzekering kiezen. De gemeente biedt ook een collectieve zorgverzekering voor minima. Het pakket omvat een basisverzekering en keuze uit twee aanvullende pakketten.

We zien dat begin 2019 ruim 3.500 huishoudens gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. Voor hen was dit een passende en betaalbare keuze. De gemeente beschikt niet over gegevens van inwoners die voor een andere verzekering hebben gekozen.

Tabel 4.4. Gebruik Collectieve zorgverzekering minima in Zwolle

Doel	Toegang bieden tot een betaalbare zorgverzekering voor het opvangen van medische kosten							
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (0-100 jaar) en chronisch zieken met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum							
<u>Aantallen per ultimo jaar</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Doelgroep*	5.400	5.600	5.800	5.900	6.000	6.100**	6.100**	huishoudens
Gebruikers	2.502	2.935	3.153	3.619	3.642	3.761	3.546***	huishoudens
% bereik	46%	52%	54%	61%	61%	62%	58%	
* t/m 2014 bestond de doelgroep uit alleen de huishoudens tot 110% van het sociaal minimum, Na 2015 kunnen ook chronisch zieken met een inkomen tussen 110 en 130% gebruik maken van de collectieve zorgverzekering voor minima. De omvang van deze laatste groep is niet bekend. Om het bereik indicatief te kunnen aangeven, hebben we in de berekening van het bereik vanaf 2015 alleen huishoudens met een inkomen tot maximaal 110% van het sociaal minimum genomen. ** werkelijke aantallen doelgroep huishoudens in 2017 en 2018 zijn nog niet beschikbaar, hier worden aantallen uit de doorrekening van Stimulansz uit 2019 weergegeven. *** 2018 is er geen werkelijk aantal gebruikers van collectieve zorgverzekering minima beschikbaar (peildatum 31-12-2018). Voor de beeldvorming is hier het werkelijk aantal gebruikers op 1-1-2019 weergegeven.								

Hieronder zetten we uiteen welk deel van de huishoudens vaak of juist minder vaak een collectieve verzekering heeft afgesloten via de gemeente en welke kenmerken deze huishoudens hebben.

6,0% van alle huishoudens in Zwolle maakt in 2019 gebruik van een collectieve zorgverzekering via de gemeente. Dit aandeel is iets lager dan voorgaande jaren; vanaf 2015 was groei in het aandeel huishoudens waar te nemen: van 5,6% in 2015 tot 6,5% in 2017).

Vanaf 2015 kunnen naast uitkeringsgerechtigden ook chronisch zieken met een inkomen tussen 110% en 130% gebruik maken van de collectieve zorgverzekering voor minima. Omvang van de doelgroep chronisch zieken is onbekend. Hierdoor kunnen we geen exacte totale omvang van de doelgroep zorgverzekering minima aangeven. Wel is de groei van gebruikers van de zorgverzekering in 2015 hierdoor te verklaren. De daling van het aantal collectief verzekerden in 2019 kan verklaard worden door de inzet op een passende verzekering. De overstap naar een nieuwe aanbieder (per 1-1-2019) heeft gezorgd voor veel nieuwe instroom in de collectieve verzekering.

We zien dat in Zwolle **vooral eenoudergezinnen** en huishoudens met een hoofdbewoner uit **niet-westerse landen** relatief veel gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. Vooral gebruik in deze groepen is iets lager in vergelijking met voorgaand jaar.

Tabel 4.5. Huishoudens met een Collectieve Zorgverzekering voor Minima (CZM) naar type huishouden, peildatum 1-1-2019

	% CZM	% Zwolle	Aandeel in 2019	Aandeel in 2018
Samenstelling				
eenpersoonshuishoudens	58	36	10%	10%
paar zonder kinderen	11	28	2%	3%
paar met kinderen	11	27	3%	3%
eenoudergezin	17	7	16%	18%
overig	2	2	6%	6%
Leeftijd hoofdbewoner				
tot 25 jaar	3	5	4%	5%
25 - 45 jaar	27	36	5%	5%
45 - 65 jaar	44	36	7%	7%
65 jaar e.o.	25	24	7%	7%
Migratieachtergrond				
niet-westerse landen	32	9	22%	25%
westerse landen	8	7	7%	7%
geen migratieachtergrond	60	84	4%	5%
Totaal aantal huishoudens			6,0%	6,5%

Van de Zwolse huishoudens in de bijstand (Participatiewet/IOAW/IOAZ) maakt iets meer dan de helft (53%) in 2019 gebruik van de collectieve zorgverzekering. Andersom geredeneerd, zit ook iets meer dan de helft (54%) van de huishoudens die gebruik maken van de CZM⁶ - in de bijstand. Het percentage van overlap gebruikers blijft zowel voor de CZM als bijstand in de afgelopen vier jaar langzaam stijgen. In 2016 was overlap respectievelijk 49% en 47%.

Met deze maatregel worden ook veel overige minima (met een ander inkomen dan een bijstandsuitkering) bereikt.

Tabel 4.6. Huishoudens met een Collectieve ziektekostenverzekering en/of bijstand op 1-1- 2019

	alleen bijstand	bijstand en czm	alleen czm
huishoudens	1.621	1.804	1.560
als % van bijstand	47%	53%	-
als % van czm	-	54%	46%

⁶ De aantallen CZM in tabel 4.6 komen niet overeen met het totaal aantal gebruikers van CZM in tabel 4.4. Dit verschil komt doordat we alleen de particuliere huishoudens in tabel 4.6 weergeven; de mensen die in een instelling wonen worden niet als een huishouden hier meegeteld.

4.5

Individuele inkomenstoeslag

De Individuele inkomenstoeslag (IIT, voorheen langdurigheidstoeslag) wordt verstrekt aan huishoudens die drie jaar of langer een inkomen hadden van niet meer dan 110% van het wettelijk sociaal minimum. Het bedrag is bedoeld voor de reserveringen voor aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen, zoals een bankstel, koelkast of wasmachine.

- In 2018 maakten **2.670 huishoudens** gebruik van de **individuele inkomenstoeslag**.
- Het aantal gebruikers is in 2018 gegroeid, deze trend is vanaf 2015 zichtbaar. De stijging t.o.v. voorgaand jaar is bijna 7,5% en is groter dan het jaar daarvoor (in 2017 was de groei ruim 5%). De grootste uitbreiding van de gebruikers heeft in 2015 plaats gevonden, met een groei van meer dan 20%.

Ook hier zien we dat **vooral eenoudergezinnen** en huishoudens met een hoofdbewoner uit **niet-westerse landen** relatief veel gebruik maken van de individuele inkomenstoeslag.

Tabel 4.7. Individuele inkomenstoeslag

Doel	Financiële tegemoetkoming voor Zwolse huishoudens die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen.						
Doelgroep	Huishoudens waarvan hoofdaanvrager tussen de 21 en 65 jaar is, met minimaal 3 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum*.						
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gebruikers	1.739	1.954	1.921	2.321	2.364	2.486	2.670 huishoudens
* Daarnaast zijn er nog enkele voorwaarden, zoals de hoogte van het vermogen							

In tabel 4.8 staan de kenmerken van de huishoudens die in 2018 een individuele inkomenstoeslag ontvingen.

Tabel 4.8. Huishoudens met Individuele inkomenstoeslag (IIT) naar type huishouden, in 2018, peildatum 1-1-2019

	% IIT	% Zwolle	Aandeel
Samenstelling			
eenpersoonshuishoudens	56	36	7%
paar zonder kinderen	7	28	1%
paar met kinderen	12	27	2%
eenoudergezin	24	7	17%
overig	2	2	4%
Leeftijd hoofdbewoner			
tot 25 jaar	2	5	2%
25 - 45 jaar	38	36	5%
45 - 65 jaar	56	36	7%
65 jaar e.o.	5	24	1%

	% IIT	% Zwolle	Aandeel
Migratieachtergrond			
niet-westerse landen	35	9	18%
westerse landen	8	7	5%
geen migratieachtergrond	57	84	3%
Totaal aantal huishoudens			4,5%

Van de Zwolse huishoudens ontving **4,5%** in 2018 een individuele inkomens toeslag. Dit percentage blijft de afgelopen vier jaar groeien, in 2015 was het aandeel 3,5%; echter is de groei vanaf 2017 afgevlakt.

4.6

Tegemoetkoming meerkosten chronisch zieken

Een chronische ziekte of lichamelijke beperking brengt vaak extra kosten met zich mee. Het kan gaan om een dieet, hulpmiddelen, aangepaste kleding, vervoer enz. De gemeente Zwolle komt tegemoet aan een aantal van deze meerkosten met een vergoeding van maximaal € 175,- per jaar. De tegemoetkoming voor meerkosten wordt verstrekt aan inwoners die een Wmo-voorziening en/of een voorziening voor langdurige zorg ontvangen en bij wie het inkomen niet hoger is dan 130% van de bijstandsnorm. Ook chronisch zieken die ondanks een hoger inkomen door hoge zorgkosten toch op of onder de Zwolse armoedegrens komen, kunnen via het SWT aanspraak maken op de regeling.

Tabel 4.9 Tegemoetkoming chronisch zieken

Doel	Een bijdrage te leveren in de meerkosten bij inwoners met chronische ziekte en/of lichamelijke beperking		
Doelgroep	Inwoners die een Wmo-voorziening en/of een voorziening voor langdurige zorg ontvangen en bij wie het inkomen niet hoger is dan 130% van de bijstandsnorm.		
Aantal tegemoetkomingen	2016	2017	2018
aangevraagd	687	587	624
toegekend*	407	497	495

* Aantallen van toegekende aanvragen hebben betrekking op het jaar waarin uitbetaling van de tegemoetkoming plaats heeft gevonden. Hierdoor is er geen direct verband te leggen tussen aangevraagde en toegekende aanvragen. Deze reeks geeft een beeld van het bereik van de doelgroep.

4.7 Participatiefonds

Als een inwoner een laag inkomen heeft, lang ziek is of een beperking heeft, is het vaak moeilijk om rond te komen. De huur, boodschappen, zorgkosten en andere vaste lasten moeten worden betaald. Daarna is er meestal weinig geld over voor extra dingen. Bijvoorbeeld om naar het theater te gaan of te sporten.

Om toch te kunnen meedoen aan culturele, maatschappelijke of sportieve activiteiten, bestaat het Participatiefonds. Zwolle heeft hiervoor in 2017 een participatiefonds voor volwassenen open gesteld. Volwassenen (tot de AOW gerechtigde leeftijd) met een laag inkomen kunnen een tegemoetkoming krijgen in de kosten van lidmaatschap Stadkamer, vervoer, entree sportgelegenheid of lidmaatschap sportvereniging of museumkaart.

Een volwassene kan voor maximaal twee soorten kosten een bijdrage krijgen. Per kostensoort is de bijdrage € 60,-.

Tabel 4.10. Participatiefonds

Doel	Een bijdrage te leveren in de meerkosten voor maatschappelijke participatie van volwassenen	
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (18-100 jaar) en chronisch zieken met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum	
Aantal gebruikers	2017	2018
aangevraagd	2.046	3.155
toegekend	1.668	2.846

4.8 Regelingen voor kinderen

In Zwolle vinden we dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen zoveel mogelijk mee moeten kunnen doen met hun leeftijdsgenoten. Voor de Zwolse minimahuishoudens met kinderen is er een aantal regelingen die speciaal op deze gezinnen gericht zijn.

4.8.1 Scholierenregeling

Er wordt een tegemoetkoming verstrekt waarmee spullen voor school of een excursie betaald kunnen worden. De bedragen zijn in 2017 verhoogd tot € 450 voor een brugklasser en € 375 voor overige scholieren.

De 673 kinderen die gebruik hebben gemaakt van de scholierenregeling zijn afkomstig uit 516 afzonderlijke gezinnen; er zijn dus broers en zussen bij. Vanaf 2016 neemt het aantal kinderen dat gebruik maakt van de regeling, iets af.

Tabel 4.11 Scholierenregelingen

Doel	Een bijdrage te leveren aan de draagkracht van de minimagezinnen zodat kinderen op school met de leeftijdsgenoten kunnen meedoen					
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een inkomen onder 130% van het sociaal minimum en die gaan naar het voortgezet onderwijs of 1e of 2e jaar van het middelbare beroepsonderwijs. Tot 1 januari 2016 gold een inkomensgrens van 110%.					
<u>Aantallen</u>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kinderen	555	862	733	691	688	673
Huishoudens	434	584	544	520	513	516

4.8.2

School-, sport- en cultuuractiviteiten en vakanties

Alle kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, ongeacht de financiële situatie van het gezin waarin ze opgroeien. Kinderen van ouders met een laag inkomen worden gestimuleerd om te participeren in sport-, cultuur- of schoolactiviteiten met leeftijdsgenoten. Ook zijn er beperkt vakantiemogelijkheden, zoals een zeilkamp.

Jeugdfonds Sport

Jeugdfonds Sport Zwolle is bestemd voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 6 tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging.

In 2018 zijn **487 kinderen** geholpen door het Jeugdfonds Sport in Zwolle.

Tabel 4.12 Jeugdfonds Sport

Doel	Kinderen in minimagezinnen financieel ondersteunen zodat ze in staat worden gesteld om te kunnen sporten.						
Doelgroep	Kinderen in de leeftijd van 6 tot 18 jaar* die leven in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.						
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ingediende aanvragen	222	324	391	444	-	-	-
Toegekende aanvragen	220	324	391	444	452	503	487

*Leeftijdsgrens is in 2017 opgetrokken van 16 naar 18 jaar.

Stichting Meedoen

Ieder kind moet kunnen meedoen aan werkweken, excursies, muzikale vorming of een club en zich zo kunnen ontwikkelen. Via financiële hulp bevordert de stichting dat ook kinderen in huishoudens die moeten rondkomen met een inkomen op of onder het

sociaal minimum kunnen deelnemen. Het gaat, bijvoorbeeld, om schoolactiviteiten, dans, muziek of scouting.

- In 2018 zijn **654 aanvragen** voor **activiteitenbijdragen** binnengekomen bij Stichting Meedoen, hiervan zijn er **558 toegekend**. Dit ligt iets lager dan in 2017 (569 toegekende aanvragen).
- Het **aantal aanvragen** voor **kunst en cultuur activiteiten** in 2018 was **159**. Hiermee zijn in Zwolle huishoudens met **240 kinderen** financieel ondersteund; dit aantal is iets hoger dan in 2017 (231 kinderen).

Tabel 4.13. Stichting Meedoen

Doel	Kinderen in minimagezinnen wel aan samenleving laten deelnemen.						
Doelgroep	Kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar die leven in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.						
Activiteitenbijdrage							
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toegekende aanvragen	389	436	344	563	591	569	558
Kinderen	389	-	694	662	713	673	-
Kunst en cultuur							
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toegekede aanvragen	-	-	107	138	-	-	-
Kinderen	-	-	-	226	233	231	240

Vakanties

Hierbij gaat het om ondersteuning aan de groepsactiviteiten tijdens de vakanties en deelname aan kampen. Twee verschillende stichtingen bieden deze vakanties aan.

- Stichting Weekje Weg biedt de gezinnen een bijdrage voor een vakantie. In 2018 zijn er 39 gezinnen met een bijdrage van de stichting op vakantie geweest. Dit aantal is veel lager dan voorgaande jaren.
- In 2018 maakte Stichting De Ruime Wind zeilkampen mogelijk voor 30 Zwolse kinderen. Dit aantal is iets lager dan de voorgaande jaren.

Tabel 4.14. Stichting Weekje Weg en Stichting De Ruime Wind

Stichting Weekje Weg							
<u>Deelnemers</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
gezinnen	75	76	82	78	73	73	39
Stichting De Ruime Wind							
<u>Deelnemers</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

kinderen van 12-18 jaar	32	38	38	40	36	39	30
-------------------------	----	----	----	----	----	----	----

4.8.3

Armoede en gezondheid kinderen

De jeugdgezondheidswerkers van de GGD gaan tijdens regulier onderzoek bij kinderen (consultatiebureau en schoolmedisch onderzoek) na of er sprake is van armoede-gerelateerde gezondheidsproblematiek. Als zij bij controles stuiten op situaties waarbij het welbevinden of de gezondheid van kinderen (t/m 12 jaar) in het gedrang is, kunnen ze een voorziening verstrekken. Voorbeelden van zulke voorzieningen zijn een matras of een paar goede schoenen. Dit is geen voorziening waarop een beroep kan worden gedaan.

Omdat het specifiek om gezondheid gaat, is niet precies te bepalen wat de omvang van de doelgroep van deze regeling is.

In 2018 werden **145 kinderen uit minimagezinnen** financieel ondersteund omdat de gezondheid van kinderen in het gedrang was. Het aantal toegekende aanvragen blijft de laatste drie jaar vergelijkbaar maar het aantal kinderen in de gezinnen waar de aanvraag is toegekend, daalt.

Tabel 4.15. Armoede en gezondheid kinderen

Doel	Minimagezinnen in noodsituaties ondersteunen waarbij welbevinden of gezondheid van kinderen (tot 12 jaar) in gedrang is.						
Aantallen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ingediende aanvragen	122	184	135	161	160	168	176
Toegekende aanvragen	118	150	118	150	145	-	145
Aantal kinderen < 12 jaar in gezinnen met toegekende aanvragen	-	-	-	150	216	180	145

4.8.4

Peuterspeelzaal

Peuterspeelzaalbezoek draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen tussen 2,5 en 4 jaar. Kinderen waarvan de ouders minder dan 110% van het sociaal minimum verdienen kunnen gratis naar een peuterspeelzaal van Doornijk.

In 2018 maakten **190 kinderen** gebruik van een 'gratis' plek op een peuterspeelzaal van Doornijk.

Tabel 4.16. Aantal kinderen uit minimagezinnen die gebruik maken van een 'gratis' plek in een peuterspeelzaal, peildatum 1 februari

Doel	Een bijdrage leveren aan de minimagezinnen zodat kinderen naar een peuterspeelzaal kunnen.
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een inkomen onder 110% van het sociaal minimum.

<u>Aantallen</u>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kinderen	132	173	197	194	167	190

4.8.5

Zwemvangnet

Het is belangrijk dat kinderen een zwemdiploma kunnen behalen. De gemeenteraad vindt dat een verantwoordelijkheid van de ouders. Mocht een kind op 7 jarige leeftijd nog niet zwemvaardig zijn, dan wordt de mogelijkheid geboden om zwemdiploma A en B te behalen als het inkomen van hun ouders niet hoger is dan 110% van de bijstandsnorm. Alle zwemlessen worden dan vergoed voor kinderen tussen 7 en 12 jaar.

In 2018 maakten **218 kinderen** uit **163 huishoudens** gebruik van de zwemvangnetregeling.

Tabel 4.17. Zwemvangnet

Doel	Een bijdrage te leveren aan de draagkracht van Zwollenaren die de zwemlessen voor hun kinderen voor het behalen van AB-diploma zelf niet kunnen betalen.					
Doelgroep	Kinderen van 7* tot en met 12 jaar uit gezinnen met een inkomen onder 110% van het sociaal minimum					
<u>Aantallen</u>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kinderen	93	104	132	124	153	218
Huishoudens	81	94	124	99	129	163

* Vanaf 1 januari 2019 is de leeftijdsgrens verlaagd naar 5 jaar en er wordt groei in aanvragen gemeld.

4.9

Noodfonds

Dit fonds verleent, waar mogelijk, hulp aan inwoners van Zwolle (en regiogemeenten), die door omstandigheden in een noodsituatie zijn geraakt en die geen beroep (meer) kunnen doen op wettelijke voorzieningen. In principe geldt bij het Noodfonds geen inkomensgrens, maar feitelijk is er bijna altijd sprake van een inkomen op of rond het sociaal minimum.

In 2018 zijn er **279 aanvragen** van het Noodfonds toegekend aan gezinnen in Zwolle.

Tabel 4.18. Noodfonds

Doel	Hulpverlening in acute noodsituaties, waarin niet de formele weg bewandeld kan worden.						
Doelgroep	In principe alle inwoners van Zwolle met een acute financiële nood. De inschatting is dat 90% van de aanvragers een inkomen heeft rond het sociaal minimum.						
<u>Aantallen</u>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Ingediende aanvragen	147	150	181	234	283	333	332
Toegekende aanvragen	109	118	164	179	235	276	279
% toegekend	74%	79%	91%	76%	83%	83%	84%

In 2018 zijn er in Zwolle 332 aanvragen ingediend, waarvan er 279 zijn toegekend. Het aantal aanvragen laat een stijgende trend zien vanaf 2012. Het aandeel van toegekende aanvragen blijft de laatste drie jaar op hetzelfde niveau.

Bijlage 1. Verklarende begrippenlijst

Minimahuishoudens

Huishoudens met minimaal 1 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

Zwolse armoedegrens

Minimahuishoudens, chronisch zieken en gehandicapten met een inkomen van minder dan 130% van de bijstandsnorm, en mensen die in het kader van een schuldregeling een relatie hebben met de gemeentelijke Schuldhulpverlening en daarom alleen het vrij te laten bedrag van hun inkomen overhouden ter besteding.

Sociaal minimum; 110% inkomensnormen armoede

Hoeveel is dat, 110% van het sociaal minimum? In deze tabel de inkomensgrenzen die per 1-1-2018 toepassing zijn op minimahuishoudens.

Overzicht inkomensnorm bij diverse armoedegrenzen naar huishoudtype per 1.1.2018; netto inkomen per maand

Inkomensnorm/ Huishoudtype	100%	110%	130%
Alleenstaande	€ 943	€ 1.037	€ 1.225
Alleenstaande ouder	€ 943	€ 1.037	€ 1.225
Echtpaar/ Samenwonenden	€ 1.346	€ 1.481	€ 1.750
Echtpaar/ Samenwonenden met kinderen	€ 1.346	€ 1.481	€ 1.750

- Huishoudens met een inkomen dat lager is dan de genoemde bedragen kunnen aanspraak maken op de betreffende regelingen.
- Voor de kosten van de kinderen ontvangt het huishouden toeslagen via de belastingdienst en SVB.
- De normen van 110% en 130% zijn gebaseerd op de van toepassing zijnde bijstandsnormen exclusief 5% vakantietoeslag. De normen gelden in de leeftijd van 21 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd, waarbij geen verlaging op de uitkering wordt toegepast in verband met een woonvoordeel, zoals de kostendelersnorm of het ontbreken van woonlasten.

Langdurige minimahuishoudens

Huishoudens die al minimaal 4 jaar een inkomen tot 110% van het sociaal minimum ontvangen.

Uitkering sociale voorziening

Deze term wordt door het CBS (centrum voor beleidsstatistiek) gehanteerd. Uitkeringen die hieronder vallen, zijn: uitkering op grond van Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ en Wajong.

Beschermingsbewindvoeringskosten

Beschermingsbewindvoeringskosten zijn kosten die gemaakt moeten worden wanneer iemand een financieel bewindvoerder heeft; dat wil zeggen niet zijn eigen geldzaken regelt.

Categorieën instroom en uitstroom bijstand

Voor instroom en uitstroom heeft CBS standaard categorieën vastgesteld. Deze worden zodanig ook gebruikt in registraties bij de gemeenten, ook in Zwolle.

Vanuit het perspectief van de gemeente vormen enkele categorieën echter geen uitstroom, omdat de inwoner op een andere manier ondersteuning van de gemeente blijft ontvangen. Deze categorieën hebben we in de telling niet meegenomen. Daarnaast hebben we sommige categorieën samengevoegd om het beter te kunnen presenteren.

De bewerking van de CBS categorieën voor de Armoedemonitor ziet er als volgt uit:

Reden instroom

CBS code	CBS categorie instroom	Categorie instroom Zwolle voor Armoedemonitor
1	Beëindiging studie	Beëindiging studie
2	Beëindiging huwelijk/relatie	Beëindiging huwelijk/relatie
11	Arb.in dienstbetr./uitk.ziekte	Wegvallen werk inkomsten
13	Zelfstandig beroep of bedrijf	Wegvallen werk inkomsten
14	Uitkering werkloosheid	Wegvallen WW-uitkering
15	Uitk. arbeidsongeschiktheid	Overige redenen instroom
17	Alimentatie	Overige redenen instroom
19	Andere inkomsten	Wegvallen overige inkomsten
30	Ingeteerd op het vermogen	Wegvallen overige inkomsten
31	Bereiken 21 jarige leeftijd	Niet bij instroom meegenomen
32	Beëindiging detentie	Overige redenen instroom
33	Beëindiging verblijf buiten Nederland	Verhuizing naar Zwolle
34	Beëindiging verblijf zorginstelling	Overige redenen instroom
35	Beëindigen andere bijstandsuitkering	Niet bij instroom meegenomen
40	Oorzaak bij partner	Overige redenen instroom
41	Wijziging bijstandsnorm	Niet bij instroom meegenomen
42	Herkomst andere Gemeente	Verhuizing naar Zwolle
43	Overgang WIJ => WWB 2012	Niet bij instroom meegenomen
99	Niet van toepassing	Overige redenen instroom

Reden uitstroom

CBS code	CBS categorie uitstroom	Categorie uitstroom Zwolle voor Armoedemonitor
1	Aanvang studie	Aanvang studie
2	Aangaan relaties	Aangaan relatie
3	Bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	Bereiken AOW-gerechtigde leeftijd
4	Overlijden	Overlijden
11	Arb.in dienstbetr./uitk.ziekte	Werk
13	Zelfstandig beroep of bedrijf	Overige redenen uitstroom
14	Uitkering werkloosheid	Overige redenen uitstroom
15	Uitk. ziekte/arbeitsongeschikt.	Overige redenen uitstroom
17	Alimentatie	Overige redenen uitstroom
19	Ander inkomen	Overige redenen uitstroom
22	Zelfst.beroep of bedrijf/Uit KunstenaarSchap	Werk
31	Geen inlichtingen	Geen contact

32	Verhuizing andere gemeente	Verhuizing uit Zwolle
33	Verhuizing naar buitenland	Verhuizing uit Zwolle
34	Niet versch.op herh.oproep inlichtingenplicht	Geen contact
35	Niet versch.op herh.oproep reïntegratiegesprek	Geen contact
90	Andere tenaamstelling uitkering	Niet bij uitstroom meegenomen
91	Detentie	Overige redenen uitstroom
92	Verkrijgen vermogen	Overige redenen uitstroom
93	Te lang op vakantie	Geen contact
94	Overgang naar andere bijstandsuitkering	Niet bij uitstroom meegenomen
97	Oorzaak bij partner	Overige redenen uitstroom

Toelichting op gebruikte externe bronnen:

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek)

Het Centraal Bureau voor de Statistiek is in Nederland de instantie waar de verzameling, bewerking en publicatie van de statistieken ten behoeve van overheid, wetenschap en bedrijfsleven zijn gecentraliseerd. Het CBS heeft als taak het publiceren van betrouwbare en samenhangende statistische informatie, die inspeelt op de behoefte van de samenleving.

Integraal inkomens- en vermogensonderzoek (IIV)

Dit onderzoek wordt jaarlijks door het CBS uitgevoerd en heeft als doel 'Een beeld geven van de samenstelling en verdeling van het inkomen en vermogen van personen en huishoudens in Nederland'.

SCP (Sociaal Cultureel planbureau)

Het SCP doet sociaal-wetenschappelijk onderzoek voor de overheid.

Stimulansz

Onafhankelijke stichting, die gemeenten ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van een goed lokaal beleid voor de sociale zekerheid. Ieder jaar maakt Stimulansz de Minimascan waarin voor alle gemeenten een doorrekening staat van de doelgroep armoedebeleid naar de meest recente jaren op basis van CBS cijfers.

Bijlage 2. Inkomensstatistiek CBS: herziene cijfers

Statistieken worden regelmatig herzien. Aanleiding hiervoor is vaak het beschikbaar komen van aanvullende bronnen, wijzigingen in de bronnen en wensen tot verbetering in de methodiek. Gegevens van de Belastingdienst vormen de voornaamste gegevensbron voor de Inkomens- en Vermogensstatistiek. Zo is de Inkomensstatistiek voor het laatste herzien in 2001, toen het huidige belastingstelsel werd ingevoerd. Aanleiding voor de huidige herziening (met uitkomsten vanaf 2011) is vooral de beschikbaarheid van gegevens voor de complete bevolking, zodat de Inkomensstatistiek niet langer op steekproefbasis hoeft te worden vastgesteld. Terwijl het jaarinkomen in het verleden werd vastgesteld voor de bevolking aan het eind van het jaar, is er nu voor gekozen de bevolking aan het begin van het jaar als basis te nemen. Daarnaast is de waarneming van diverse inkomensposten verbeterd. Tot slot zijn ook enkele sociaal-economische indelingen van de bevolking waarvoor de inkomensgegevens gepresenteerd worden, herzien.

Bijlage 3. Tabellen minimahuishoudens en bijstand.

Minimahuishoudens in Zwolle en Nederland

Minimahuishoudens (%)						
	Zwolle			Nederland		
	2012	2014	2016	2012	2014	2016
<i>type huishouden</i>						
eenpersoonshuishouden	18,1	19,8	21,1	19,5	20,5	20,8
paar zonder kinderen	3,7	3,9	3,9	4,2	4,2	4,2
paar met kinderen	3,3	3,1	2,7	3,5	3,5	3,3
eenoudergezin	29,9	29,5	24,0	26,6	27,2	21,5
overig huishouden	8,4	7,9	8,3	8,1	8,2	7,9
<i>leeftijd hoofdkostwinner</i>						
tot 25 jaar	20,1	20,5	21,3	20,7	21,4	18,8
25 tot 45 jaar	10,3	10,9	10,8	10,9	11,5	10,9
45 tot 65 jaar	9,4	10,0	10,7	9,2	9,8	9,8
65 jaar of ouder	10,8	11,6	11,6	11,9	12,1	12,2
<i>inkomensbron</i>						
werknemer	3,0	2,8	2,0	3,0	2,8	2,0
zelfstandige	11,8	10,7	8,8	11,3	10,4	8,8
sociale voorziening	74,9	75,5	79,4	78,0	78,9	80,4
werkloosheid	18,1	17,0	20,9	20,4	19,4	17,5
arbeidsongeschiktheid	24,5	25,3	25,8	23,0	23,5	22,8
pensioen	10,5	11,4	11,6	11,7	12,2	12,6
<i>kinderen in minimahh</i>						
totaal	8,7	8,6	7,8	9,2	9,5	8,8
totaal minimahuishoudens	10,5	11,1	11,3	10,7	11,2	11,0

Bron: CBS Integraal inkomens- en vermogensonderzoek (IIV)

Langdurige minimahuishoudens in Zwolle en Nederland

Langdurige minimahuishoudens (%)				
	Zwolle		Nederland	
	2014	2016	2014	2016
<i>type huishouden</i>				
eenpersoonshuishouden	10,1	11,2	11,0	12,0
paar zonder kinderen	1,9	2,0	1,9	2,0
paar met kinderen	1,1	1,2	1,1	1,2
eenoudergezin	13,9	12,4	11,4	10,2
overig huishouden	2,2	3,2	2,2	2,2
<i>leeftijd hoofdkostwinner</i>				
tot 25 jaar	0,6	0,9	1,4	1,5
25 tot 45 jaar	4,3	4,7	4,1	4,5
45 tot 65 jaar	5,1	5,7	4,8	5,1
65 jaar of ouder	7,4	7,8	7,7	7,9
<i>inkomensbron</i>				
werknemer	0,5	0,4	0,5	0,5
zelfstandige	2,3	2,0	2,1	1,9
sociale voorziening	45,7	48,9	47,9	51,3
werkloosheid	1,5	1,9	2,0	2,1
arbeidsongeschiktheid	13,7	14,8	11,3	12,0
pensioen	7,2	7,5	7,5	7,9
<i>kinderen in minimahh</i>				
totaal	3,7	3,7	3,9	4,0
totaal minimahuishoudens	5,2	5,7	5,3	5,7

Bron: CBS Integraal inkomens- en vermogensonderzoek (IIV)

Bijstandsuitkeringen naar soort en duur

Aantal uitkeringen		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
soort	Bijstand (Participatiewet)	2.757	2.914	3.155	3.337	3.489	3.535	3.455
	IOAW/IOAZ	103	127	150	189	225	232	222

duur uitkering	< 0,5 jaar	459	451	473	527	455	359	359
	0,5 tot 1 jaar	284	367	390	388	398	396	306
	1 tot 3 jaar	815	833	892	978	1.049	1.043	963
	> 3 jaar	1.302	1.390	1.550	1.633	1.812	1.969	2.049

Totaal		2.860	3.041	3.305	3.526	3.714	3.767	3.677
---------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Reden instroom en uitstroom bijstand

Reden instroom bijstand	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wegvallen overige inkomsten	158	209	251	297	288	272
Wegvallen werk inkomsten	312	280	234	184	180	174
Verhuizing naar Zwolle	165	142	157	159	122	121
Wegvallen WW-uitkering	269	279	252	221	136	107
Beëindiging studie	108	131	135	134	136	97
Beëindiging huwelijk/relatie	117	127	105	87	73	66
Overige redenen instroom	78	85	77	60	63	46
TOTAAL	1.207	1.253	1.211	1.142	998	883

Reden uitstroom bijstand	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Werk	380	382	354	389	420	394
Verhuizing uit Zwolle	194	176	211	179	166	144
Geen contact	104	91	105	119	123	121
AOW-gerechtigde leeftijd	49	41	68	41	36	79
Aanvang studie	53	67	65	71	68	64
Aangaan relaties	53	66	48	29	25	37
Overlijden	25	16	18	19	24	20
Overige redenen uitstroom	149	151	88	78	92	101
TOTAAL	1.007	990	957	925	954	960

Leeftijd bij instroom en uitstroom bijstand

Leeftijdscategorie instroom	2013	2014	2015	2016	2017	2018
tot 27 jaar	347	380	382	400	400	317
27 tot 35 jaar	325	335	315	265	183	166
35 tot 45 jaar	267	237	208	168	165	152
45 tot 55 jaar	157	182	186	185	127	142
55 jaar en ouder	111	119	120	124	123	106
leeftijd onbekend	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.207	1.253	1.211	1.142	998	883

Leeftijdscategorie uitstroom	2013	2014	2015	2016	2017	2018
tot 27 jaar	268	271	256	235	298	261
27 tot 35 jaar	286	258	247	244	200	205
35 tot 45 jaar	206	199	169	186	167	172
45 tot 55 jaar	120	135	148	140	156	143
55 jaar en ouder	127	127	137	120	133	179
leeftijd onbekend	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.007	990	957	925	954	960